



M.A. – Ist Year

ECONOMICS

SEM – I & II

Previous Year

Question Papers

Academic Year:

(2015-16 to 2017-18)

Please Note: This set has been prepared based on the papers received to us from the Examination Cell. It may have missing papers on non-availability of the same.

Seat No.	
----------	--



F - 494

Total No. of Pages : 4

M. A. (Part - I) (Semester - I) Examination, December - 2015
EC - I (Compulsory Paper)
Micro Economic Analysis
Sub. Code : 58988



Day and Date : Monday, 28- 12 - 2015

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

Q1) Objective questions.

A) Multiple Choice questions.

[10]

- i) The equilibrium of the firm is at _____.
 - a) $MC = MR$
 - b) $AR = AC$
 - c) $AC = MC$
 - d) $P = AC$
- ii) Price discrimination is feature of _____.
 - a) Monopoly
 - b) Monopolistic competition
 - c) Oligopoly
 - d) Duopoly
- iii) From general to particular means _____.
 - a) Deductive approach
 - b) Inductive approach
 - c) Micro Approach
 - d) Macro approach
- iv) Full cost pricing model was developed by _____.
 - a) Hall and Hitch
 - b) Hicks
 - c) Bain
 - d) Marris
- v) Cournot model is model of _____.
 - a) Non collusive oligopoly
 - b) Collusive oligopoly
 - c) Kinky demand curve
 - d) Monopsony

P.T.O.

B) Answer in one or two sentences.



- i) What is deductive method?
- ii) State one example product differentiation.
- iii) What is monopsony?
- iv) Define price discrimination.
- v) What is cartel?

Q2) Short notes (Any Four)

[20]

- a) Price leadership
- b) Kinked Demand curve
- c) Normative Economics
- d) Income effect
- e) Strong ordering
- f) Applications of Indifference curve

Q3) Explain Revealed preference theory.

[20]

OR

Differentiate price effect by using slusky method.

Q4) Why prices are sticky in oligopoly market?

[20]

OR

Explain Baumol's Model.



- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

अ) योग्य पर्याय निवडा.

[10]

i) पेढीचा समतोल होतो.

अ) सीख = सीप्रा

ब) सप्रा = सख

क) सख = सीख.

ड) किंमत = सख

ii) मूल्य भेद हे याचे वैशिष्ट्य आहे.

अ) मक्तेदारी

ब) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा

क) अल्पजनाधिकार

ड) द्वीजनाधिकार

iii) सर्वसाधारण ते विशिष्ट म्हणजे

अ) विगमन पद्धत

ब) आगमन पद्धत

क) सुक्ष्म दृष्टीकोन

ड) स्थूल दृष्टीकोन

iv) पूर्व व्यय तत्व प्रतिमान यांनी विकसित केले.

अ) हॉल व हिच

ब) हिक्स

क) बेन

ड) मॅरीस

v) कुर्नो प्रतिमान हे प्रतिमान आहे.

अ) असंगनमत अल्पजनाधिकार

ब) संगनमत अल्पजनाधिकार

क) बाकदार मागणी वक्र

ड) क्रेताधिकार

ब) एका किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

i) विगमन पद्धत म्हणजे काय?

ii) वस्तूभेदाचे एक उदाहरण द्या.

iii) क्रेताधिकार म्हणजे काय?

iv) मूल्यभेदाची व्याख्या द्या.

v) कार्टेल म्हणजे काय?

[20]

[20]

[20]

प्र.2) टीपा लिहा (कोणतेही चार)

- अ) मूल्य नेतृत्व
- ब) बाकदार मागणी वक्र
- क) निकषात्मक अर्थशास्त्र
- ड) उत्तम परिणाम
- इ) प्रबल क्रमवारीता
- फ) समवृत्तीवक्राचे उपयोग



प्र.3) प्रबल क्रमवारीता सिध्दांत स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

स्लटस्की पद्धतीने किंमत परिणाम विभागात स्पष्ट करा.

प्र.4) अल्पजनाधिकारी बाजारण किंमती अलवचिक का असतात?

[20]

किंवा

बॉमोल यांचे प्रतिमान स्पष्ट करा.





Seat No.	
----------	--

M. A. (Part - I) (Semester - I) Examination, December - 2015

ECONOMICS (Paper - EC- 2)

Monetary Economics

Sub. Code : 58989



Day and Date : Saturday, 26- 12 - 2015

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type questions.

[20]

A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives. [10]

- i) According to J.B.Say's law of market _____.
 - a) Every supply creates its own demand
 - b) Demand creates own supply.
 - c) Demand is not related with supply
 - d) Supply is not related with demand
- ii) _____ is the secondary function of money.
 - a) Measurement of value
 - b) Medium of exchange
 - c) Transfer of assets
 - d) To purchase commodities
- iii) Liquidity preference theory is propounded by _____.
 - a) A.C. Pigou
 - b) Keynes
 - c) Marshall
 - d) Robertson
- iv) Fisher's revised equation of quantity theory of money is _____.
 - a) $M = KPT$
 - b) $MV = PT$
 - c) $P = \frac{MV + M_1 V_1}{T}$
 - d) $M = rp^2$
- v) The concept of acceleration has developed by _____.
 - a) Adamsmith
 - b) Keynes
 - c) Carver
 - d) Kurihara

P.T.O.

B) Answer in one or two sentences.



- i) What do you mean by 'Plastic Money'?
- ii) State Robertson's equation of cash balance approach.
- iii) Give two assumptions of consumption function?
- iv) What is liquidity trap?
- v) Give Hawtrey's definition of trade cycle.

Q2) Write short notes (Any Four)

[20]

- a) Constituents of money supply
- b) Patinkin's approach to demand for money
- c) Consumption function
- d) Stock and flow concept of money
- e) Objectives of stabilisation policy
- f) Phases of trade cycle

Q3) Explain the functions and importance of money.

[20]

OR

Explain the concept of multiplier state the importance of it.

Q4) Critically examine ISLM model.

[20]

OR

Examine schumpeter's theory of trade cycle.

मराठी रूपांतर



- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

[20]

अ) योग्य पर्याय निवडून खालिल विधाने पूर्ण करा.

[10]

i) जे. बी. से च्या मते, बाजारपेठेच्या नियमात

अ) प्रत्येक पुरवठा आपली मागणी निर्माण करतो

ब) मागणी आपला पुरवठा निर्माण करते

क) मागणी ही पुरवठ्याशी संबंधित नसते

ड) पुरवठा हा मागणीशी संबंधित नसतो

ii) हे पैशाचे दुय्यम कार्य आहे.

अ) मुल्यमापनाचे साधन

ब) विनिमय माध्यम

क) भांडवल स्थलांतर

ड) वस्तूंची खरेदी करणे

iii) रोकड प्राधान्य सिध्दांताची मांडणी यांनी केली.

अ) ए. सी. पिगू

ब) केन्स

क) मार्शल

ड) रॉबर्टसन

iv) फिशरच्या चलतसंख्यामान सिध्दांताचे सुधारित समीकरण आहे.

अ) $M = KPT$ ब) $MV = PT$ क) $P = \frac{MV + M_1 V_1}{T}$ ड) $M = rp^2$

v) प्रवेग तत्वाचा विकास यांनी केला.

अ) अँडम स्मिथ

ब) केन्स

क) कार्व्हर

ड) कुरिहारा



ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

- 'प्लॅस्टिक पैसा' म्हणजे काय?
- रॉबर्टसतचे रोख शिल्लक दृष्टीकोन समीकरण सांगा.
- उपभोग फलनाची दोन गृहिते सांगा.
- रोखतेचा सापळा म्हणजे काय?
- हाट्टेची व्यापारचक्राची व्याख्या सांगा.

[20]

प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

- पैशाच्या पुरवठ्याचे घटक
- पॅटिनकिन्सचा पैशाच्या मागणीचा दृष्टीकोन
- उपभोग फलन
- पैशाची साठा व प्रवाह संकल्पना
- स्थिरीकरण धोरणाची उद्दिष्टे
- व्यापारचक्राच्या अवस्था

[20]

प्र.3) पैशाची कार्ये व महत्व स्पष्ट करा.

किंवा

गुणकाची संकल्पना स्पष्ट करा. गुणकाचे महत्व सांगा.

[20]

प्र.4) ISLM प्रतिमानाचे टीकात्मक परीक्षण करा.

किंवा

शूंपीटरच्या व्यापारचक्रविषयक सिद्धांताचे परीक्षण करा.



Seat No.	
----------	--



M. A. (Part - I) (Semester - I) Examination, December - 2015

ECONOMICS

Principles and Practice of Co-operation (Paper - EO-4)

Sub. Code : 58993

Day and Date : Tuesday, 29 - 12 - 2015

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Attempt all multiple choice questions (MCQ) in the main answer book.

Q1) Objective type questions.

[10]

A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives.

- i) Full form of NAFED is _____.
 - a) National Bank for Agriculture & Rural development
 - b) National Bank for Agriculture & Regional development
 - c) National agriculture co-operative marketing federation
 - d) National Bank for agriculture reconstruction and Development
- ii) Cooperative societies are _____ organisation.
 - a) General
 - b) Private
 - c) Special
 - d) Democratic
- iii) The full form of IFFCO is _____.
 - a) Indian farmers cooperative federation
 - b) Indian farmers fertilizers cooperative organization
 - c) Krishak Bharati cooperative limited
 - d) Indian farm forestry and development cooperative Ltd.
- iv) In India second cooperative Act was passed in the year _____.
 - a) 1894
 - b) 1904
 - c) 1912
 - d) 1921
- v) Apex cooperative Bank is known as _____.
 - a) State Bank of India
 - b) State Cooperative Bank
 - c) NABARD
 - d) Reserve Bank of India

P.T.O.



- b) Answer in one or two sentences.
- What is the long form of KVIC?
 - In which year national cooperative development corporation established?
 - State main two objectives of KRIBHCO.
 - Give definition of D.C.C. Bank
 - Who takes leading part in the establishment of cooperative society?

Q2) Write short notes (any four)

[20]

- Functions of primary agricultural co-operative credit societies.
- Problems of co-operative processing societies
- Objectives & functions of KVIC.
- Problems of agricultural co-operative marketing societies.
- Types of co-operative housing societies
- Manchester principles of co-operation (1995)

Q3) State the problems of consumer co-operatives and suggest remedies to solve them.

[20]

OR

Explain in brief the progress of co-operative movement in India since Independence period.

Q4) What are the functions of NABARD? examine the role played by NABARD in co-operative movement in India.

[20]

OR

Explain the role and progress of co-operative sugar factories in rural development of India.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे मूळ उत्तर पत्रिकेत लिहा.



प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न

अ) योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पूर्ण लिहा.

[10]

i) नाफेडचे विस्तृत रूप असे आहे.

अ) राष्ट्रीय कृषी आणि ग्रामीण विकास बँक

ब) राष्ट्रीय कृषी आणि विभागीय विकास बँक

क) राष्ट्रीय कृषी सहकारी विपणन महासंघ

ड) राष्ट्रीय कृषी पूर्णरचना आणि विकास बँक

ii) सहकारी संस्था संघटन आहे.

अ) सामान्य

ब) खाजगी

क) विशेष

ड) लोकशाही

iii) इफकोचे विस्तृत रूप आहे.

अ) भारतीय शेतकरी सहकारी संघ

ब) भारतीय शेतकरी सहकारी खत संघटन

क) कृषक भारतीय सहकारी संस्था

ड) भारतीय शेती वन आणि विकास सहकारी लि.

iv) भारतात दुसरा सहकारी कायदा यावर्षी पास झाला.

अ) 1894

ब) 1904

क) 1912

ड) 1921

v) शिखर सहकारी बँक या नावाने ओळखली जाते.

अ) स्टेट बँक ऑफ इंडिया

ब) स्टेट कोऑपरेटिव्ह बँक

क) नाबार्ड

ड) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया



ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

- i) के.व्ही.आय.सी. चे दीर्घरूप काय आहे?
- ii) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली?
- iii) कृषको/क्रिभकोची दोन मुख्य उद्दिष्टे सांगा.
- iv) डी.सी.सी.बँकेची व्याख्या द्या.
- v) सहकारी संस्थेच्या स्थापनेत कोण पुढाकार घेते?

प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) प्राथमिक शेती सहकारी पतपुरवठा संस्थांची कार्ये
- ब) सहकारी प्रक्रिया संस्थांच्या समस्या
- क) के.व्ही.आय.सी. ची उद्दिष्टे आणि कार्ये
- ड) कृषीमाल विपणन सहकारी संस्थांच्या समस्या
- इ) सहकारी गृहनिर्माण संस्थांचे प्रकार
- फ) सहकाराची मॅचेस्टर तत्वे (1995)

प्र.3) ग्राहक सहकारी संस्थांच्या समस्या सांगून त्या सोडविण्यासाठी उपाय सुचवा.

[20]

किंवा

स्वातंत्र्योत्तर काळातील भारतातील सहकारी चळवळीची प्रगती थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.4) नाबार्डची कार्ये कोणती? भारताच्या सहकारी चळवळीतील नाबार्डच्या भूमिकेचे परिक्षण करा. [20]

किंवा

भारताच्या ग्रामीण विकासातील सहकारी साखर कारखान्यांची भूमिका आणि प्रगती स्पष्ट करा.





Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester-I) Examination, December - 2015

ECONOMICS (Paper - EO-1) (Elective)

Agricultural Economics

Sub. Code : 58990

Day and Date : Wednesday, 23 - 12 - 2015

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.
 - 4) Attempt all questions in the main Answerbook.

[20]

Q1) A) Choose the correct alternative:

[10]

i) Theory of unlimited supplies of labour is propounded by_____

- a) J W Mellor
- b) J M Keynes
- c) Arthur Lewis
- d) Adam Smith

ii) Production function refers to_____

- a) Input-input relationship
- b) Input — output relationship
- c) Output —output relationship
- d) All the above

iii) Most of the agricultural products are _____

- a) Durable
- b) Multi
- c) Perishable
- d) Joint

iv) Supply of agricultural produce depends upon_____.

- a) Cost of production
- b) Soil quality
- c) Supply of land
- d) All the above

[20]

[20]

करा.

P.T.O.



v) _____ is the abbreviation of agriculture marketing

- a) AGMARK
- b) FAO
- c) ISO
- d) ISI

B) Answer in one or two lines:

[10]

- i) Define agricultural economics.
- ii) What do you mean by the term diminishing returns?
- iii) What do you mean by optimum factor combination?
- iv) Define the term agricultural marketing.
- v) What is buffer stock?

Q2) Write short notes on (ANY FOUR)

[20]

- a) Distinction between agriculture and industry
- b) Product - Product relationship
- c) Expansion path
- d) Price elasticity of demand
- e) Marketing cost
- f) Merits of free trade policy

Q3) Explain the role of agriculture in economic development.

[20]

OR

Suppose, farmer has a fund of Rs.400/- and he has to spend on two inputs that is fertilizer and pesticides. The price per unit of fertilizer is Rs.50/- and pesticides is Rs.25/-. Given the information explain a budget line with the help of schedule and diagram.

Q4) Explain the factors which affect supply response of farmers.

[20]

OR

Discuss in detail the agricultural price policy of government of India

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - 4) सर्व प्रश्न उत्तरपत्रिकेवरच सोडवावेत.



[10]

प्र.1) अ) योग्य पर्याय निवडा:

[10]

i) अमर्यादीत श्रम पुरवठा सिध्दांत यांनी मांडला.

अ) जे. डब्लू मेलर

ब) जे.एम.केन्स

क) ऑर्थर लुईस

ड) अँडम स्मिथ

ii) उत्पादन फलन म्हणजे

अ) आदान -आदान संबंध

ब) आदान-प्रदान संबंध

क) प्रदान-प्रदान संबंध

ड) वरील सर्व

iii) बहुतेक शेतमालाचे उत्पादन असते.

अ) टिकाऊ

ब) बहु

क) नाशवंत

ड) संयुक्त

iv) शेतीउत्पादनाचा पुरवठा वर अवलंबून असतो.

अ) उत्पादनखर्च

ब) मातीचा दर्जा

क) जमिनीचा पुरवठा

ड) वरील सर्व

v) हे शेतीमालाच्या बाजारपेठेचे संक्षिप्त रूप आहे.

अ) ऐगमार्क

ब) एफ अे ओ

क) आय एस ओ

ड) आय एस आय

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

i) कृषी अर्थशास्त्र म्हणजे काय?

ii) घटती प्राप्ती या संकल्पनेचा अर्थ सांगा?

iii) इष्टतम घटक संयोग म्हणजे काय?

iv) कृषी विपणन म्हणजे काय?

v) अतिरिक्त साठा म्हणजे काय?

[20]

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)



- अ) शेती आणि उद्योग यातील फरक सांगा.
- ब) वस्तू-वस्तू संबंध
- क) विस्तार वक्र
- ड) मागणीची किंमत लवचिकता
- इ) विपणन खर्च
- फ) मुक्त व्यापारी धोरणाचे फायदे



प्र.3) आर्थिक विकासातील शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

समजा, शेतकऱ्याकडे 400 रुपये इनका निधी आहे आणि तो त्याला दोन घटकावर म्हणजे खत आणि किटकनाशकावर खर्च करायचा आहे. खताच्या प्रतीनगाची किंमत 50 रुपये आणि किटकनाशकाच्या प्रतीनगाची किंमत 25 रुपये आहे. वरील दिलेल्या माहिती नुसार किंमत (अंदाजपत्रकीय) रेषा तकता आणि आकृतीच्या आधारे स्पष्ट करा.

प्र.4) शेतकऱ्याच्या पुरवठा प्रतिक्रियेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

भारतसरकारच्या कृषी किंमत धोरणाची सविस्तर चर्चा करा.



P.T.O.



iv) Selling cost is a feature of _____ market.

- a) perfect Competition
- b) monopoly
- c) oligopoly
- d) monopolistic competition

v) Collusive and _____ are the two main types of oligopoly.

- a) cartel
- b) price leadership
- c) non-collusive
- d) duopoly

B) Answer in one or two sentences each.

[10]

- i) What do you mean by partial equilibrium?
- ii) How many stages are there in laws of returns to scale?
- iii) What is the meaning of full cost price rule.
- iv) State two features of oligopoly market.
- v) What is the statement of law of variable proportion?

Q2) Write short notes on (Any Four)

[20]

- a) Substitution effect
- b) Product differentiation
- c) Edgeworth's model of oligopoly.
- d) Chamberlin's approach to equilibrium.
- e) Bain's limit pricing theory.
- f) Full cost pricing rule.

Q3) Critically examine the revealed preference theory of demand.

[20]

OR

Explain the modern approach of cost of production.

Q4) Explain the group equilibrium approach of monopolistic competition.

[20]

OR

Critically examine Bowmol's sales maximisation model of a firm.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे मूळ उत्तरपत्रिकेत लिहावीत.
 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.



प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

अ) योग्य पर्याय निवडून खालील वाक्ये पुन्हा लिहा.

[10]

i) प्रकट पसंती सिद्धांताची मांडणी यांनी केली.

अ) डॉ. मार्शल

ब) पॉल सॅम्युलसन

क) आर.जी.डी. अॅलेन

ड) जे.आर. हिक्स

ii) समवृत्ती वक्र आरंभबिंदूशी बहिर्वक्र असतो कारण

अ) एच व वाय वस्तू

ब) मर्यादित उत्पन्न

क) घटता सीमांत पर्यायता दर

ड) उपभोक्त्याची वर्तणूक

iii) उत्पादन फलन हे मधील सहसंबंध दर्शविते.

अ) आदान आणि प्रदान

ब) मागणी आणि पुरवठा

क) घटक व उत्पादन

ड) उत्पन्न आणि खर्च

iv) विक्रीखर्च हे बाजारपेठेचे लक्षण आहे.

अ) पूर्ण स्पर्धा

ब) मत्तेदारी

क) अल्पाधिकार

ड) मत्तेदारीयुक्त स्पर्धा

v) संगनमत व हे अल्पजनाधिकाराचे दोन प्रमुख प्रकार आहेत.

अ) कार्टेल

ब) किंमत नेतृत्व

क) असंगणमत

ड) द्वयाधिकार

C-225



- ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.
- आंशिक समतोल म्हणजे काय?
 - प्रमाण फलाच्या नियमाच्या अवस्था किती आहेत?
 - पूर्ण खर्च किंमत नियम म्हणजे काय?
 - अल्पाधिकार बाजारपेठेची दोन वैशिष्ट्ये सांगा.
 - बदलत्या प्रमाणाच्या नियमाचे विधान सांगा.

प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

[20]

- पर्यायता परिणाम
- वस्तुभेद
- एजवर्थचे अल्पाधिकार प्रतिमान
- चेंबरलीनची समतोलाची संकल्पना
- बेनचा मर्यादा किंमत सिद्धांत
- पूर्ण खर्च किंमत नियम

प्र.3) मागणीच्या अभिव्यक्त पसंती सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा.

[20]

किंवा

उत्पादन खर्चाचा आधुनिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्र.4) मत्केदारीयुक्त स्पर्धेतील समुह समतोल दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

बाऊमोलच्या पेढी विक्री महत्तम प्रतिमानाचे टीकात्मक परीक्षण करा.

ॐॐॐ

M.A. (Part - I) (Semester - I) Examination, March - 2016**ECONOMICS (Compulsory)****Monetary Economics (Paper - EC - 2)****Sub. Code : 58989****Day and Date : Tuesday, 22 - 03 - 2016****Total Marks : 80****Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.**

[20]

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat Diagrams wherever necessary.

Q1) Objective type questions :**A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives : [10]**

i) Medium of exchange and _____ are the primary functions of money.

- a) store of value b) transfer of value
c) measure of value d) transfer of funds

ii) Interaction between Acceleration and multiplier is known as ____.

- a) leverage effect b) income effect
c) substitution effect d) price effect

iii) The demand for money for speculative motive is a function of _____.

- a) Income b) Rate of interest
c) Employment d) Out put

iv) Marginal propensity to consume = $\frac{\text{-----}}{\text{Change in Income}}$

- a) change in saving b) change in Investment
c) change in expenditure d) change in consumption

P.T.O.

v) The cash balance approach is based on function of money as a



- a) Medium of exchange b) Transfer of value
- c) Store of value d) Distribution of income

B) Answer in one or two sentences :

[10]

- i) What do you mean by liquid Asset?
- ii) What is Acceleration principle?
- iii) State the fisher equation of exchange.
- iv) Define velocity of money.
- v) State the say's law of market.

Q2) Write short notes (any four) :

[20]

- a) Liquid and Illiquid assets.
- b) Base money and Reserve money.
- c) Objectives of stabilization policy.
- d) Patinkin's approach to demand for money.
- e) Term structure of Rate of Interest.
- f) Factors affecting money supply.

Q3) Explain the milton fridman's wealth theory.

[20]

OR

What is investment multiplier? What are its limitations?

Q4) State the modern theory of Rate of Interest.

[20]

OR

Critically evaluate that "Trade cycle is a purely monetary phenomenon".

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) आवश्यक त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या काढा.

[10]



प्र.1) वस्तूनिष्ठ प्रश्न :

अ) योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पुन्हा लिहा.

[10]

i) विनिमय माध्यम आणि ही पैशाची प्रमुख कार्ये आहेत.

अ) मूल्य संग्रह

ब) मूल्य स्थलांतर

क) मूल्य मापन

ड) निधी स्थलांतर

ii) प्रवेग व गुणक यांच्या संयुक्त क्रियेला म्हणतात.

अ) तरफ परिणाम

ब) उत्पन्न परिणाम

क) पर्यायता परिणाम

ड) किंमत परिणाम

iii) सट्टेबाजीसाठी असणारी पैशाची मागणी ही फलन आहे.

अ) उत्पन्नाचे

ब) व्याजदराचे

क) रोजगाराचे

ड) उत्पादनाचे

iv) सीमांत उपयोग प्रवृत्ती (MPC) = $\frac{\text{उत्पन्नातील बदल}}{\text{उत्पन्नातील बदल}}$

अ) बचतीतील बदल

ब) गुंतवणूकीतील बदल

क) खर्चातील बदल

ड) उपभोगातील बदल

v) रोख शिल्लक दृष्टिकोण हा पैशाच्या या कार्यावर आधारलेला आहे.

अ) विनिमय माध्यम

ब) मूल्य स्थलांतर

क) मूल्य संग्रह

ड) उत्पन्नाचे वितरण

[20]

[20]

enon".

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे द्या.

- i) रोख मालमत्ता म्हणजे काय ?
- ii) प्रवेग तत्व म्हणजे काय ?
- iii) फिशरचे विनिमय समिकरण सांगा.
- iv) पैशाच्या भ्रमणवेगाची व्याख्या करा.
- v) 'से' चा बाजारपेठेचा नियम सांगा.



प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) रोख व अरोख मालमत्ता
- ब) पायाभूत पैसा व राखीव पैसा
- क) स्थिरीकरणाच्या धोरणाची उद्दिष्टे
- ड) पॅटिनकिनचा पैशाच्या मागणीचा दृष्टिकोण
- इ) व्याजदराची मुदती रचना
- फ) पैशाच्या पुरवठ्यावर परिणाम करणारे घटक

प्र.3) मिल्टन फ्रिडमनचा संपत्ती सिद्धांत स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

गुंतवणूक गुणक म्हणजे काय ते सांगून गुणकाच्या मर्यादा कोणत्या ?

प्र.4) व्याजाचा आधुनिक सिद्धांत सांगा.

[20]

किंवा

“व्यापारचक्र ही संपूर्ण चलनजन्य घटना आहे” या विधानाचे टिकात्मक मूल्यमापन करा.

ॐॐॐ

Seat
No.



C - 229

Total No. of Pages : 4

M.A. (Part - I) (Semester - I) Examination, March - 2016

ECONOMICS (Paper - EO-I)

Agricultural Economics

Sub. Code : 58990



Day and Date : Wednesday, 23 - 03 - 2016

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective questions.

A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives. [10]

- i) Agricultural economics is a branch of _____.
 - a) Social Science
 - b) Natural Science
 - c) Agricultural Science
 - d) Political Science
- ii) The share of agricultural sector in GDP of developing countries is _____.
 - a) Increasing
 - b) Decreasing
 - c) Constant
 - d) Slowly increasing
- iii) Demand for agricultural commodities is rely on the _____ of it.
 - a) Supply
 - b) Price
 - c) Season
 - d) All of the above
- iv) The establishment year of WTO is _____.
 - a) 1951
 - b) 1981
 - c) 1995
 - d) 2001
- v) Procurement price of agricultural commodities is determined by _____.
 - a) APC
 - b) CACP
 - c) Government
 - d) Ministry of agriculture

P.T.O.

B) Answer in one or two sentences.



- i) What is meant by production function?
- ii) Give full form of CACP.
- iii) What do you mean by product Combination?
- iv) State two features of demand for agricultural commodities.
- v) In which year APC is converted into CACP?

Q2) Write short notes (Any Four) :

[20]

- a) Difference between agriculture and industry.
- b) Product combination principle.
- c) Features of agricultural supply.
- d) Price elasticity of agricultural commodities.
- e) Intermediaries of agricultural market.
- f) Free trade policy.

Q3) What do you mean by agricultural economics? State the nature and scope of agricultural economics.

[20]

OR

Explain the various factors affecting demand for agricultural commodities.

Q4) Explain Lewi's theory of unlimited supply of labour in agriculture.

[20]

OR

Critically examine the various agreements of agriculture of WTO.



मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

अ) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[10]

i) कृषी अर्थशास्त्र ही ची शाखा आहे.

अ) सामाजिक शास्त्र

ब) नैसर्गिक शास्त्र

क) कृषी शास्त्र

ड) राज्यशास्त्र

ii) विकसनशील देशाच्या स्थूल राष्ट्रीय उत्पादनात शेतीचा हिस्सा आहे.

अ) वाढत

ब) घटत

क) स्थिर

ड) हळूहळू वाढत

iii) शेतमाल वस्तूंची मागणी ही वर अवलंबून असते.

अ) पुरवठा

ब) किंमत

क) हंगाम

ड) वरील सर्व

iv) WTO च्या स्थापनेचे वर्ष हे आहे.

अ) 1951

ब) 1981

क) 1995

ड) 2001

v) शेतमालाची सरकारी किंमत मार्फत निश्चित केली जाते.

अ) शेतमाल किंमत आयोग (APC)

ब) कृषीमाल खर्च व किंमत आयोग

क) शासन

ड) कृषी मंत्रालय



- ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.
- उत्पादन फलत म्हणजे काय ?
 - CACP चे पूर्ण रूप सांगा.
 - उत्पादन संयोग म्हणजे काय ?
 - शेतमाल वस्तूंच्या मागणीची दोन वैशिष्ट्ये सांगा.
 - APC चे रूपांतर CACP मध्ये कोणत्या वर्षी करण्यात आले ?

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- कृषी व उद्योग यातील फरक
- उत्पादन संयोग तत्व
- शेतमाल पुरवठ्याची वैशिष्ट्ये
- कृषीमाल वस्तूंची किंमत लवचिकता
- शेतमाल विपणनातील मध्यस्थ
- मुक्त व्यापार धोरण

प्र.3) कृषी अर्थशास्त्र म्हणजे काय ? कृषी अर्थशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती सांगा

[20]

किंवा

शेतमालाच्या मागणीवर परिणाम करणाऱ्या विविध घटकांचे स्पष्टीकरण करा.

प्र.4) लेविसचा कृषी क्षेत्रातील अमर्यादित श्रमपुरवठ्याचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

WTO च्या विविध शेतीविषयक करारांचे टीकात्मक परीक्षण करा.



Seat No.	
----------	--

Total No. of Pages : 4

C-234

M.A. (Part - I) (Semester -I) (CBCS) Examination, March- 2016

ECONOMICS (Paper-EO-4)

Principles and Practice of Co-operation

Sub. Code : 58993

Day and Date : Tuesday, 29 - 03 - 2016

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Attempt all multiple choice questions (MCQ) in the main answer book.

Q1) Objective type questions:

A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives. [10]

- i) IFFCO is related with _____.
 - a) Sugar production
 - b) Fertilizer production
 - c) Cement production
 - d) Wheat production
- ii) The Head Office of NAFED is in _____.
 - a) New Delhi
 - b) Mumbai
 - c) Bengaluru
 - d) Kolkota
- iii) NCDC is established in the year _____.
 - a) 1952
 - b) 1958
 - c) 1963
 - d) 1966
- iv) KVIC is established in the year _____.
 - a) 1955
 - b) 1957
 - c) 1971
 - d) 1980



P.T.O.



- v) Apex cooperative Bank is known as _____.
- State Bank of India
 - State cooperative Bank.
 - District central cooperative Bank
 - Urban cooperative Bank.

B) Answer in one or two sentences

[10]

- Which type of credit cooperatives give short and medium term loans to agriculture?
- Which country is famous for the dairy cooperatives in the world?
- In which Act. D.C.C. Banks have been established?
- What is meant by principles of cooperation?
- Who takes leading part in the establishment of cooperative society?

Q2) Write short notes. (any four)

[20]

- Functions and problems of labour cooperatives.
- Functions of NAFED.
- Functions of primary Agriculture Co-operative Credit Societies.
- Problems of cooperative processing societies.
- Types of Housing cooperative.
- Problems of Dairy cooperatives.

Q3) Explain the role of NABARD in the development of cooperative movement. [20]

OR

State the functions and problems of sugar co-operatives.

Q4) What are the problems of consumer cooperatives? Suggest remedies to solve it. [20]

OR

Describe the main principles of cooperation.

मराठी रूपांतर



- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे मूळ उत्तरपत्रिकेतच लिहावीत.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

अ) दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पुन्हा लिहा.

[10]

i) इफ्को शी संबंधित आहे.

- अ) साखर उत्पादन ब) खत उत्पादन
 क) सिमेंट उत्पादन ड) गहू उत्पादन

ii) नाफेडचे मुख्य कार्यालय येथे आहे.

- अ) नवी दिल्ली ब) मुंबई
 क) बंगलुरु ड) कोलकोता

iii) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाची स्थापना यावर्षी झाली.

- अ) 1952 ब) 1958
 क) 1963 ड) 1966

iv) के.व्ही. आय. सी. ची स्थापना यावर्षी झाली.

- अ) 1955 ब) 1957
 क) 1971 ड) 1980

v) शिखर सहकारी बँक या नावाने ओळखली जाते.

- अ) स्टेट बँक ऑफ इंडिया ब) स्टेट कोऑपरेटिव्ह बँक
 क) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक ड) नागरी सहकारी बँक



ब) एका किंवा दोन वाक्यात उत्तरे द्या.

- i) शेतीला अल्प व मध्यम मुदतीचा कर्ज पुरवठा कोणत्या प्रकारच्या सहकारी संस्था करतात?
- ii) दुग्ध सहकाराच्या बाबतीत जगातील कोणता देश प्रसिद्ध आहे?
- iii) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांची स्थापना कोणत्या कायदानुसार झाली आहे?
- iv) सहकारी तत्वे म्हणजे काय?
- v) सहकारी संस्थेच्या स्थापनेत कोण पुढाकार घेते?

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) श्रमिक सहकारी संस्थांची कार्ये आणि समस्या.
- ब) नाफेडची कार्ये.
- क) प्राथमिक कृषी सहकारी पतपुरवठा संस्थांची कार्ये
- ड) सहकारी प्रक्रिया संस्थांच्या समस्या.
- इ) सहकारी गृहनिर्माण संस्थेचे प्रकार.
- फ) दुग्ध सहकारी संस्थांच्या समस्या.

प्र.3) सहकारी चळवळीच्या विकासात नाबार्डची भुमिका स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

सहकारी साखर कारखान्यांची कार्ये आणि समस्या सांगा.

प्र.4) ग्राहक सहकारी संस्थेचे प्रश्न/समस्या काय आहेत? त्या सोडविण्यासाठी उपाय सुचवा.

[20]

किंवा

सहकाराची मुख्य तत्वे विशद करा.



C-234

[10]

गरी संस्था

आहे?

[20]

[20]

[20]



R - 37

Total No. of Pages : 4

Seat No.	☒
----------	-------------------------------------

M.A. (Part - I) (Semester - I) (CBCS) Examination, October - 2016

ECONOMICS

Micro Economic Analysis (Paper - EC - I) (New)

Sub. Code : 58988

Day and Date : Monday, 24 - 10 - 2016

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m to 01.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Answers to the objective questions should be written in the main answerbook.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective Question.

A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives : [10]

- i) There are _____ methods used for the analysis of economic problem.
 - a) 2
 - b) 3
 - c) 4
 - d) 6
- ii) Revision of demand theory is mainly given by _____.
 - a) Hicks
 - b) Dr. Marshall
 - c) Paul Samulson
 - d) R.G.D. Allen
- iii) Law of variable proportion is applicable in _____ period.
 - a) 1 year
 - b) Short-run
 - c) long-run
 - d) very short run
- iv) _____ is a feature of monopolistic competition.
 - a) Product differentiation
 - b) Single sellor
 - c) Absence of transportation cost
 - d) Two sellors



P.T.O.

- v) Price leadership is a unique feature of _____ market.
- | | |
|--------------|-----------------------------|
| a) Monopoly | b) Monopolistic competition |
| c) Oligopoly | d) Perfect competition |

B) Answer in one or two sentences.

[10]

- i) What do you mean by production function?
- ii) Give two features of oligopoly market.
- iii) What is the meaning of marginal revenue?
- iv) State two items of full cost pricing rule.
- v) What is the equation of Euler's theorem?

Q2) Write short notes on. (any four)

[20]

- a) Inductive method
- b) Income effect
- c) Features of monopolistic competition
- d) Classical theory of cost
- e) Kinked demand curve
- f) Non-collusive oligopoly

Q3) Explain the characteristics of indifference curve.

[20]

OR

State the revision of demand theory of J.R. Hicks.

Q4) Explain modern approach of cost of production.

[20]

OR

Critically examine the marginal productivity theory of distribution.



मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे मूळ उत्तरपत्रिकेत लिहा.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

[10]

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

अ) योग्य पर्याय निवडून खालील वाक्ये पुन्हा लिहा.

[10]

i) आर्थिक प्रश्नाच्या विश्लेषणासाठी प्रामुख्याने पद्धती वापरल्या जातात.

अ) 2

ब) 3

क) 4

ड) 6

ii) मागणी सिद्धांताची पुर्नमांडणी प्रामुख्याने यांनी केली

अ) हिक्स

ब) डॉ. मार्शल

क) पॉल सॅम्युलसन

ड) आर. जी. डी. अॅलेन

iii) बदलत्या प्रमाणाचा नियम कालखंडासाठी उपयुक्त ठरतो.

अ) 1 वर्ष

ब) अल्प

क) दीर्घ

ड) अत्यल्प

iv) हे मत्तेदारी युक्त स्पर्धेचे महत्वाचे वैशिष्ट्ये आहे.

अ) वस्तुभेद

ब) एकल विक्रेता

क) वाहतूकखर्चाचा अभाव

ड) दोन विक्रेते

v) किंमत नेतृत्व हे बाजाराचे महत्वाचे वैशिष्ट्ये आहे.

अ) मत्तेदारी

ब) मत्तेदारीयुक्त स्पर्धा

क) अल्पाधिकार

ड) पूर्ण स्पर्धा

ब) एक अथवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

i) उत्पादन फलन म्हणजे काय?

ii) अल्पजनाधिकार बाजारपेठेची दोन वैशिष्ट्ये सांगा.

iii) सीमांत प्राप्ती म्हणजे काय?

iv) पूर्ण खर्च किंमत नियमाचे दोन घटक सांगा.

v) युलरच्या प्रमेयाचे समीकरण कोणते?

[20]

[20]

[20]



प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) विगमन पद्धती
- ब) उत्पन्न परिणाम
- क) मत्तेदारीयुक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्ये
- ड) खर्चाचा पारंपारिक दृष्टीकोन
- इ) बाकदार मागणी वक्र
- फ) असंगनमत अल्पाधिकार

प्र.3) समवृत्ती वक्राचे विविध गुणधर्म स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

जे. आर हिक्स यांच्या मगणी पुर्नमांडणी सिद्धांताचे विवेचन करा.

प्र.4) उत्पादन खर्चाचा आधुनिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

विभाजनाच्या सीमांत उत्पादकता सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा.



Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - I) (CBCS) Examination, October - 2016

ECONOMICS

Monetary Economics (Compulsory) (New) (Paper - EC - II)

Sub. Code : 58989

Day and Date : Tuesday, 25 - 10 - 2016

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m to 01.30 p.m.

[20]

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Answers to the objective questions should be written in the main answerbook.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective Question.

[20]

A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives. [10]

- i) Shri Chhatrawarti Committee was appointed in _____ for monetary targeting.
 - a) 1971
 - b) 1982
 - c) 1991
 - d) 1996
- ii) Since 1998, _____ types of money supply concepts are used in India.
 - a) 2
 - b) 3
 - c) 4
 - d) 6
- iii) _____ is the highest liquidity possessing asset.
 - a) Cheque
 - b) Gold coins
 - c) Coins and Notes
 - d) Bonds
- iv) The equation of K is = Change in income
 - a) Change in consumption
 - b) Change in savings
 - c) Change in investment
 - d) Change in employment



v) The concept of acceleration was developed in Economics by _____

- | | |
|-----------|--------------|
| a) Keynes | b) Marshall |
| c) Carver | d) R.F. Khan |

B) Answer in one or two sentences.

[10]

- i) State two functions of money.
- ii) What do you mean by high power money?
- iii) What is the Marshall's equation of cash balance approach?
- iv) Define supply price of capital.
- v) Give two instruments of stabilisation policy used by Government.

Q2) Write short notes on. (any four)

[20]

- a) Stock and flow concepts of money
- b) Determinants of money supply
- c) Motives of liquidity preference
- d) Importance of multiplier
- e) Hawtry's theory of trade cycle
- f) Objectives of stabilisation policy

Q3) Critically examine the cash transaction approach of demand for money. [20]

OR

What do you mean by consumption function?

State the factors affecting consumption function.

Q4) Explain modern theory of rate of interest.

[20]

OR

Examine Schumpeter's theory of trade cycle.



मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे मूळ उत्तरपत्रिकेत लिहा.
 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

[10]

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

अ) योग्य पर्याय निवडून खालील वाक्ये पुन्हा लिहा.

[10]

i) मौद्रिक लक्ष्यनिश्चितीसाठी श्री चक्रवर्ती कमिटीची स्थापना मध्ये करण्यात आली होती.

अ) 1971

ब) 1982

क) 1991

ड) 1996

ii) 1998 पासून भारतात प्रकारच्या पैशाच्या पुरवठ्याबाबतच्या संकल्पना वापरल्या जात आहेत.

अ) 2

ब) 3

क) 4

ड) 6

iii) ही सर्वात जास्त रोखता असलेली मालमत्ता आहे.

अ) चेक

ब) सोन्याची नाणी

क) नाणी व नोटा

ड) बॉन्ड्स

iv) K समीकरण = उत्पन्नातील बदल असे आहे.

अ) उपभोगातील बदल

ब) बचतीतील बदल

क) गुंतवणूकीतील बदल

ड) रोजगारातील बदल

v) प्रवेग तत्वाच्या संकल्पनेचा विकास अर्थशास्त्रात याने केला.

अ) केन्स

ब) मार्शल

क) कार्वर

ड) आर. एफ. खान

ब) एक अथवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

i) पैशाची दोन कार्ये सांगा.

ii) उच्च शक्तीशाली पैसा म्हणजे काय?

iii) रोख शिल्लक दृष्टीकोनातील मार्शलचे समीकरण कोणते?

iv) भांडवलाच्या पुरवठा किंमतीची व्याख्या सांगा.

v) सरकारच्या स्थिरीकरण धोरणाची दोन साधने सांगा.

[20]



प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) पैशाची साठा व प्रवाह संकल्पना
- ब) पैशाच्या पुरवठ्याचे घटक
- क) रोकड पसंतीचे हेतू
- ड) गुणकाचे महत्व
- इ) हाट्रेचा व्यापारचक्राचा सिद्धांत
- फ) स्थिरीकरण धोरणाची उद्दिष्टे

प्र.3) पैशाच्या मागणीच्या रोख व्यवहार दृष्टीकोनाचे टीकात्मक परीक्षण करा.

[20]

किंवा

उपभोग फलन म्हणजे काय? उपभोग फलनावर परिणाम करणारे घटक विषद करा.

प्र.4) व्याजदराचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

शूंपीटरच्या व्यापारचक्राच्या सिद्धांताचे परीक्षण करा.



M.A. (Part - I) (Semester - I) (CBCS) Examination, October - 2016**ECONOMICS****Agricultural Economics (Paper - EO - I)****Sub. Code : 58990****Day and Date : Wednesday, 26 - 10 - 2016****Total Marks : 80****Time : 10.30 a.m to 01.30 p.m.****Instructions :** 1) Answer to the objective questions should be written in the same answerbook.

2) All questions are compulsory.

3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type questions :**A) Multiple choice questions.**

Choose the correct answer from the alternatives given below.

[10]

i) Production function refers to _____.

- a) Input-input relationship
- b) Input-output relationship
- c) Output-output relationship
- d) All the above

ii) According to Lewis, there are _____ sectors in a developing country.

- a) Two
- b) Four
- c) Three
- d) Six

iii) _____ is the main objective of minimum support price policy.

- a) To reduce the cyclical fluctuations
- b) To increase the agricultural productivity
- c) To reduce the interference of mediators
- d) To reduce the cost of production.

**P.T.O.**

- 1

12

- 12

[2]

[2]

tin



मराठी रूपांतर

सूचना : 1) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे मुख्य उत्तरपत्रिकेत लिहा.

2) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न :

अ) बहुपर्यायी प्रश्न.

[10]

दिलेल्या पर्यायी उत्तरातून योग्य उत्तराची निवड करा.

i) उत्पादन फलन म्हणजे

अ) आदान-आदान संबंध

ब) आदान-प्रदान संबंध

क) प्रदान-प्रदान संबंध

ड) वरील सर्व

ii) लेविसच्या मते, विकसनशिल देशात क्षेत्रे असतात.

अ) दोन

ब) चार

क) तीन

ड) सहा

iii) किमान आधार किंमत धोरणाचे मुख्य उद्दिष्ट हे आहे.

अ) चक्रीय उच्चावचने कमी करणे

ब) कृषी उत्पादकता वाढविणे

क) मध्यस्थांचा हस्तक्षेप कमी करणे

ड) उत्पादन खर्च कमी करणे

iv) सामान्यतः, शेतमालाच्या पुरवठा स्वरूपाचा असतो.

अ) लवचिक

ब) पूर्ण लवचिक

क) ताठर/अलवचिक

ड) वरील सर्व

v) हा शेतमालाच्या मागणीवर परीणाम करणारा घटक आहे.

अ) लोकसंख्या

ब) उत्पन्न

क) औद्योगिक विकास

ड) वरील सर्व

ब) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

i) जे. डब्ल्यू. मेलर यांच्यामते कृषी विकासाच्या अवस्था किती आहेत?

ii) 'अतिरिक्त साठा' म्हणजे काय?

iii) शेतमाल वस्तूंची दोन वैशिष्ट्ये सांगा.

iv) 'घटते फल/प्राप्ती' या संकल्पनेचा अर्थ सांगा.

v) घटक-घटक संबंधामध्ये कोणता अभ्यास केला जातो?



प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

- अ) आर्थिक विकासात शेतीची भूमिका
- ब) विस्तार पथ/वक्र.
- क) शेती उत्पादनाच्या मागणीचे निर्धारक घटक
- ड) विपणन-व्यवस्थेतील दुवे (मार्ग)
- इ) मुक्त व्यापार धोरणाचे फायदे.
- फ) शेती आणि उद्योग यातील फरक

प्र.3) कृषी अर्थशास्त्र म्हणजे काय? कृषी अर्थशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

घटते फलाचा नियम स्पष्ट करा.

प्र.4) 'शेतमाल पुरवठा प्रतिसाद' म्हणजे काय? शेतमाल पुरवठा प्रतिसादाची वैशिष्ट्ये आणि स्वरूप स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

कृषी विपणन म्हणजे काय? कृषी उत्पादनाची 'विपणन कार्ये' आणि 'विपणन रचना' या संकल्पना स्पष्ट करा.



Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - I) Examination, November - 2016

ECONOMICS (Paper - EO4)

Principles & Practice of Co-Operation

Sub. Code : 58993

Day and Date : Tuesday, 08 - 11 - 2016

Total Marks : 80

Time : 10.30 am. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Attempt all multiple choice questions (MCA) in the main answer book.

Q1) Objective type questions:

[10]

A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives.

- i) Co-operative organisation is treated as _____.
 - a) Political organisation
 - b) Social organisation
 - c) Religious organisation
 - d) Business organisation
- ii) National Co-operative Development corporation is established in the year _____.
 - a) 1952
 - b) 1958
 - c) 1963
 - d) 1966
- iii) KRIBHCO is related with _____.
 - a) Sugar production
 - b) Fertilizer production
 - c) Cement production
 - d) Wheat production
- iv) The head office of NAFED is in _____.



P.T.O.

- a) New Delhi b) Mumbai
- c) Bangalore d) Kolkata
- v) Apex cooperative Bank is known as ____.
- a) State Bank of India b) State co-operative Bank
- c) NABARD d) Reserve Bank of India

B) Answer in one or two sentences.

[10]

- i) What is meant by principles of co-operation?
- ii) Give the full form of ICA.
- iii) Give the full form of IFFCO.
- iv) In which year the first co-operative act was passed?
- v) What is the full form of NABARD?

Q2) Write short notes on (any four)

[20]

- a) Meaning of Co-operation
- b) NAFED
- c) Structure of consumers co-operative societies
- d) Problems of Dairy co-operatives.
- e) KVIC
- f) National co-operative Development co-operation.

Q3) Explain the main principles (Manchesters) of co-operation.

[20]

OR

Explain the co-operative credit structure in India.



Q4) Explain the role played by NABARD in the development of co-operative movement in India. [20]

OR

Explain the progress and problems of cooperative sugar Industries in India.

मराठी रूपांतर

[10]

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) बहुपर्यायी प्रश्नाची उत्तरे मूळ उत्तरपत्रिकेत लिहा.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

[10]

अ) योग्य पर्याय निवडा आणि वाक्य पूर्ण लिहा.

i) सहकारी संघटनांना म्हणून संबोधले जाते.

- अ) राजकीय संघटना ब) सामाजिक संघटना
क) धार्मिक संघटना ड) व्यावसायिक संघटना

ii) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाची स्थापना वर्षी झाली.

- अ) 1952 ब) 1958
क) 1963 ड) 1966

iii) कृषको हे शी संबंधीत आहे.

- अ) साखर उत्पादन ब) खत उत्पादन
क) सिमेंट उत्पादन ड) गव्हा उत्पादन

iv) नाफेडचे मुख्य कार्यालय येथे आहे.

- अ) नवी दिल्ली ब) मुंबई
क) बेंगलोर ड) कलकत्ता



- v) शिखर सहकारी बँक या नावाने ओळखली जाते.
 अ) स्टेट बँक ऑफ इंडिया ब) स्टेट को - ऑपरेटिव्ह बँक
 क) नाबार्ड ड) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) सहकारी तत्वे म्हणजे काय?
 ii) आय. सी. ए. चे पूर्ण रूप सांगा.
 iii) इफकोचे पूर्ण रूप सांगा.
 iv) पहिला सहकारी कायदा कोणत्या वर्षी पास झाला?
 v) नाबार्डचे पूर्णरूप काय आहे?

प्र.2) टीपा लिहा. (फक्त चार)

[20]

- अ) सहकाराचा अर्थ
 ब) नाफेड
 क) ग्राहक सहकारी संस्थांची रचना
 ड) दुग्ध सहकारी संस्थांच्या समस्या
 इ) के.व्ही. आय. सी.
 फ) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळ

प्र.3) सहकाराची प्रमुख तत्वे (मॅचेस्टर) स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

भारतातील सहकारी पतपुरवठ्याची रचना स्पष्ट करा.

प्र.4) भारतातील सहकारी चळवळीच्या विकासात नाबार्डने पार पाडलेल्या भूमिकेचे वर्णन करा. [20]

किंवा

भारतातील सहकारी साखर उद्योगाची प्रगती आणि समस्या स्पष्ट करा.



Seat No.	
-------------	--

M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) (C.B.C.S.)

Examination, October - 2017

ECONOMICS (Paper - EC -1)

Micro Economic Analysis

Sub. Code : 58988

Day and Date : Monday, 30 - 10 - 2017

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type Questions :

[20]

A) Choose correct answer from the given alternative (two marks each) : [10]

i) The profit maximization condition is

a) $MC = MR$

b) $AR = AC$

c) $AC = MC$

d) $P = AC$

ii) Kinky demand curve is feature of

a) Monopoly

b) Perfect competition

c) Oligopoly

d) Monopsony

iii) The direction of substitution effect is always

a) Positive

b) Negative

c) Indifferent

d) Backward bending

iv) Euler stated

a) Multi product firm pricing

b) Game theory

c) General equilibrium

d) Product exhaust problem



P.T.O.

- v) Product differentiation is observed in
- Monopoly
 - Perfect competition
 - Oligopoly
 - Monopolistic competition

B) Answer in one or two sentence (two marks each) :

[10]

- Define multi product firm?
- What is pay off matrix?
- What is weak ordering?
- What is non collusive oligopoly?
- In which market interdependence of firms is observed?

Q2) Write short notes on any four of the following :

[20]

- Deductive approach
- Features of Oligopoly
- Substitution effect
- Modern cost curves
- Bertrand model
- Technical progress and factor shares

Q3) Discuss the methods of analysis in economics.

[20]

OR

Derive demand curve using Revealed preference.

Q4) Explain Chamberlin's Model of pricing in monopolistic competition.

[20]

OR

How multi product firm attains its equilibrium.



मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

Micro

प्र.1) बहुपर्यायी प्रश्न :

[20]

[10]

अ) योग्य पर्याय निवडा.

[10]

i) नफा महत्तमीकरणाची अट

अ) सी ख = सी प्रा

ब) स प्रा = स ख

क) स ख = सी ख

ड) क = स ख

ii) बाकदार मागणीवक्र हे चे वैशिष्ट्य आहे.

अ) मत्तेदारी

ब) पूर्णस्पर्धा

क) अल्पजनाधिकारी

ड) मोनोप्सोनी

[20]

iii) पर्यायता परिणामाची दिशा ही नेहमी असते.

अ) धन

ब) ऋण

क) तटस्थ

ड) मागे वळणारी

iv) युलर यांनी मांडले.

अ) बहुपेढी किंमत धोरण

ब) खेळ सिद्धांत

क) सर्वसाधारण संतुलन

ड) उत्पादन संपुष्टात येणेचा प्रश्न

v) वस्तू भेद मध्ये दिसतो.

अ) मत्तेदारी

ब) पूर्णस्पर्धा

[20]

क) अल्पजनाधिकार

ड) मत्तेदारीयुक्त स्पर्धा

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

i) बहुउत्पादन पेढीची व्याख्या द्या.

ii) लाभ तक्ता म्हणजे काय?

iii) दुर्बल क्रमवारीता म्हणजे काय?

iv) सामंजस्य नसलेली अल्पजनाधिकार म्हणजे काय?

v) कोणत्या बाजारात पेढ्यांचे परस्परावलंबन असते?

[20]



प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) विगमनात्मक दृष्टीकोन
- ब) अल्पजनाधिकाराची वैशिष्ट्ये
- क) पर्यायता परिणाम
- ड) आधुनिक खर्च वक्र
- इ) बट्टाई प्रतिमान
- फ) तंत्र प्रगती आणि घटक वाटा

प्र.3) अर्थशास्त्रातील विश्लेषण पद्धती यावर चर्चा करा.

[20]

किंवा

प्रकट पसंतीचा वापर करून मागणी वक्र तयार करा.

प्र.4) मत्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील किंमत निश्चीतीचे चेंबरलीन यांचे प्रतिमान स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

बहुउत्पादन-पेढी आपले संतुलन कसे साध्य करते ?



O - 01

[20]

O - 02

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - I) (CBCS) Examination, October - 2017

ECONOMICS (Comp.) (Paper - EC - 2)

Monetary Economics

Sub. Code : 58989

Day and Date : Tuesday, 31 - 10 - 2017

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) All questions carry equal marks.



Q1) Objective type questions.

A) Choose the correct alternative and rewrite the sentence :

[10]

- i) Active cash balances are _____.
 - a) Interest determining
 - b) Expenditure determining
 - c) Profit determining
 - d) Income determining
- ii) _____ is the reward pertaining to the sacrifice of liquidity for a specific period.
 - a) Interest
 - b) Expenditure
 - c) Income
 - d) Investment
- iii) Medium of exchange and _____ are the primary functions of money.
 - a) Store of value
 - b) Measure of value
 - c) Transfer of value
 - d) Transfer of fund
- iv) Interaction between acceleration and multiplier is known as _____.
 - a) Income effect
 - b) Substitution effect
 - c) Price effect
 - d) Leverage effect

P.T.O.

v) Investment multiplier, $K = \frac{\text{Change in Income}}{\text{Change in Investment}}$

- a) Change in Consumption b) Change in saving
c) Change in Income d) Change in Expenditure

B) Answer in one or two sentences :

[10]

- i) Define the liquidity trap.
- ii) What do you mean by Liquid Assets?
- iii) What do you mean by marginal propensity to consumption?
- iv) Which two sectors are equilibrium in IS-LM model?
- v) What is equation of Acceleration?



Q2) Write short notes (any four) :

[20]

- a) Money multiplier.
- b) Friedman's demand function.
- c) Consumption function.
- d) Phases of trade cycle.
- e) Objectives of stabilization policy.
- f) Factors affecting money supply.

Q3) Define money. State the functions of money in modern economy.

[20]

OR

Explain cash transaction and cash balance approach of demand for money.

Q4) Explain the concept of super - multiplier.

[20]

OR

Critically evaluate that "The Trade cycle is a purely monetary phenomenon."

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

[10]

प्र.1) वस्तूनिष्ठ प्रश्न :

अ) योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पून्हा लिहा.

[10]

i) क्रियाशिल रोख शिल्लक ठरते.

- अ) व्याजदरावरून ब) खर्चावरून
- क) नफ्यावरून ड) उत्पन्नावरून

ii) विशिष्ट काळासाठी रोखतेचा त्याग करण्यासाठी दिलेले पारितोषिक म्हणजे होय.

- अ) व्याज ब) खर्च
- क) उत्पन्न ड) गुंतवणूक

iii) विनिमय माध्यम आणि हि पैशाची प्रमुख कार्ये आहेत.

- अ) मूल्य संचय ब) मूल्य मापन
- क) मूल्य स्थलांतर ड) निधी स्थलांतर

iv) प्रवेग व गुणक यांच्या संयुक्त क्रियेस म्हणतात.

- अ) उत्पन्न परिणाम ब) पर्यायता परिणाम
- क) किंमत परिणाम ड) तरफ परिणाम

v) गुंतवणुक गुणक, $K = \frac{\text{गुंतवणूकीतील बदल}}{\text{गुंतवणूकीतील बदल}}$

- अ) उपभोगातील बदल ब) बचतीतील बदल
- क) उत्पन्नातील बदल ड) खर्चातील बदल



- ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे द्या.
- रोखता साफळा म्हणजे काय?
 - रोख मालमत्ता म्हणजे काय?
 - सीमांत उपभोग प्रवृत्ती म्हणजे काय?
 - कोणत्या दोन क्षेत्राचा समतोल IS-Lm प्रारूपामध्ये होतो?
 - प्रवेगाचे सुत्र काय आहे?

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- पैसा गुणक
- फ्रिडमनचे मागणी फलन
- उपभोग फल
- व्यापारचक्राच्या अवस्था
- स्थिरीकरण धोरणाची उद्दिष्टे
- पैशाच्या पुरवठ्यावर परिणाम करणारे घटक

प्र.3) पैशाची व्याख्या सांगून आधुनिक अर्थव्यवस्थेत पैसा करीत असलेली कार्ये सांगा.

[20]

किंवा

पैशाच्या मागणीचा व्यवहार दृष्टिकोण आणि रोख शिल्लक दृष्टिकोण स्पष्ट करा.

प्र.4) महागुणकाची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

“व्यापारचक्र ही संपूर्ण चलनजन्य घटना आहे”

या विधानाचे टिकात्मक मूल्यमापन करा.



Seat No.	
----------	--



M.A. (Part - I) (Semester - I) Examination, November - 2017
ECONOMICS (Paper -EO-01) (CBCS)
Agricultural Economics
Sub. Code : 58990

Day and Date : Wednesday, 01 - 11 - 2017

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions:**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.
 - 4) Attempt all questions on answer booklet itself.

[20]

Q1) a) Choose the correct alternative: [10]

i) Who has defined Agriculture economics as the branch of economics dealing with the production and distribution of agricultural commodities and the institutions associated with agriculture?

- | | |
|------------------|-------------|
| a) Philip Taylor | b) L.C.Gay |
| c) E.O.Heady | d) Marshall |

ii) Production function refers to _____

- a) Input-input relationship
- b) Input - output relationship
- c) Output - output relationship
- d) All the above

iii) Most of the agricultural products are _____

- | | |
|------------|----------------------|
| a) Durable | b) Perishable |
| c) Joint | d) None of the above |

iv) _____ is the abbreviation of agriculture marketing

- | | |
|--------|-----------|
| a) FAO | b) AGMARK |
| c) ISO | d) ISI |

v) Food grains prices supplied through fair price shops and rationing at subsidized rates are:

- | | |
|-----------------------|---------------------------|
| a) Procurement Prices | b) Administered Prices |
| c) Issue Prices | d) Maximum Ceiling Prices |



P.T.O.

[20]

[20]

B) Answer in ONE or TWO lines:

- What is scope of agricultural economics?
- What do you mean by the term diminishing returns?
- What do you mean by marketing cost?
- Define the term price elasticity of demand.
- What do you mean by minimum support price?

Q2) Write short notes on (ANY FOUR):

[20]

- Distinction between agriculture and industry
- Factor - Factor relationship
- Factors affecting demand for agricultural product
- Cross elasticity of demand
- Marketing structure
- World Trade Organisation (WTO)

Q3) Explain the Lewis theory of unlimited supply of labour.

[20]

OR

Explain the role of agriculture in economic development.

Q4) Explain the agricultural price policy of government of India

[20]

OR

Discuss the law of diminishing returns with the help of illustrations.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक ठिकाणी सुबक आकृती काढा.
 - सर्व प्रश्नांची उत्तरे मुख्य उत्तरपत्रिकेत लिहा.

प्र.1) अ) योग्य पर्यायची निवड करा.

[10]

- कृषी अर्थशास्त्र हे अर्थशास्त्राची शाखा असून कृषी वस्तूंचे उत्पादन, वितरण आणि संस्थात्मक संबंधित म्हणून कार्य करते, असे कोणी स्पष्ट केले?

- फिलिप टेलर
- ई.ओ.हेडी

- एल.सी.गे
- मार्शल



ii) उत्पादन फलन शी संबंधित आहे.

- अ) आदान-आदान सहसंबंध ब) आदान-प्रदान सहसंबंध
क) प्रदान-प्रदान सहसंबंध ड) वरील सर्व

iii) सर्वाधिक कृषी उत्पादने आहेत.

- अ) टिकाऊ ब) नाशवंत
क) संयुक्त ड) वरीलपैकी नाही

iv) हा कृषी विपणनचा संक्षेप किंवा लघुरूप आहे.

- अ) एफ.ए.ओ. ब) ऍगमार्क
क) आय.एस.ओ ड) आय.एस.आय.

v) रास्त किंमत धान्य दुकाण आणि रेशनिंगच्या माध्यमातून केला जाणारा अनुदानित अन्नधान्याचा पुरवठा खालीलपैकी कोणत्या किंमतीवर आधारित असतो?

- अ) प्र-प्राप्ती किंमत ब) प्रशासकीय किंमत
क) निर्गम किंमत ड) कमाल मर्यादा किंमत

ब) एक /दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

i) कृषी अर्थशास्त्राची व्याप्ती काय आहे?

ii) घटते उत्पादन फल म्हणजे काय?

iii) विपणन खर्च म्हणजे काय?

iv) मागणीची किंमत लवचिकता संकल्पना स्पष्ट करा.

v) किमान आधारभूत किंमत म्हणजे काय?

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) कृषी आणि उद्योग यामधील फरक
ब) घटक - घटक सहसंबंध
क) कृषी उत्पादनाच्या मागणीवर परिणाम करणारे घटक
ड) मागणीची छेदक लवचिकता
इ) विपणन रचना
फ) जागतिक व्यापार संघटना



प्र.3) लेवीसचा अमर्यादित श्रमपुरवठा सिद्धान्त स्पष्ट करा.

किंवा

आर्थिक विकासात कृषी क्षेत्राची भूमिका विषद करा.

प्र.4) भारत सरकारचे कृषी किंमत धोरण सविस्तर स्पष्ट करा.

किंवा

घटते उत्पादन फल सिद्धांतावर उदाहरणसह चर्चा करा.



Seat No.	
-------------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) Examination,
November - 2017**

[20]

ECONOMICS (Paper - EO-4) (CBCS)

Principles and practice of Co-operation

Sub. Code : 58993

Day and Date : Monday, 06 - 11 - 2017

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 1.30 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type questions.

A) Choose the correct alternative and rewrite the sentence.

[10]

- i) KRIBHCO is related with _____ production.
 - a) Fertilizer
 - b) Sugarcane
 - c) Wheat
 - d) Rice
- ii) KVIC was established in _____.
 - a) 1955
 - b) 1956
 - c) 1957
 - d) 1958
- iii) In India, first cooperative Act was passed in _____.
 - a) 1904
 - b) 1912
 - c) 1925
 - d) 1960
- iv) The longform of IFFCO is _____.
 - a) Indian farmers cooperative federation
 - b) Indian farmers fertilizers cooperative organization
 - c) Krishak Bharti cooperative limited
 - d) Indian farm forestry & development cooperative Ltd.
- v) The price fluctuating fund is created by the following :
 - a) Credit cooperative societies
 - b) Labour cooperative societies
 - c) State Bank of India
 - d) National Cooperative Development Corporation



P.T.O.

B) Answer in one or two sentences.

- i) Where is the Head Office of NAFED?
- ii) State two objective of labour cooperatives.
- iii) What is meant by principles of cooperation.
- iv) Which country is famous for Dairy cooperative in the world?
- v) Which are the sources of finance of cooperative sugar factories?

Q2) Write short notes (any four) :

[20]

- a) Main principles of cooperation.
- b) Functions of D.C.C. Banks.
- c) Problems of cooperative processing societies.
- d) Types of Housing cooperatives.
- e) Functions of Agricultural cooperative marketing.
- f) Structure/types of consumer cooperative societies.

Q3) Explain the functions and problems of primary Agricultural cooperative credit societies.

[20]

OR

Describe the functions and problems of NAFED.

Q4) Explain the role of NABARD in the development of cooperative movement.

[20]

OR

What are the problems of consumer cooperatives? Suggest remedies to remove it.



मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

अ) योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पूर्ण करा लिहा.

[10]

i) कृषकां हे उत्पादनाशी निगडित आहे.

अ) खते

ब) ऊस

क) गहू

ड) तांदूळ

ii) के. व्ही. आय. सी. ची स्थापना मध्ये झाली.

अ) 1955

ब) 1956

क) 1957

ड) 1958

iii) भारतातील पहिला सहकारी कायदा साली पास झाला.

अ) 1904

ब) 1912

क) 1925

ड) 1960

iv) इफकोचे विस्तृत रूप आहे.

अ) भारतीय शेतकरी सहकारी संघ

ब) भारतीय शेतकरी सहकारी खत संघटन

क) कृषक भारतीय सहकारी संस्था मर्यादित

ड) भारतीय शेती वन आणि विकास सहकारी संस्था मर्यादित

v) किंमत चढउतार निधी खालील संस्थेने निर्माण केला आहे.

अ) पतपुरवठा सहकारी संस्था

ब) मजूर सहकारी संस्था

क) स्टेट बँक ऑफ इंडिया

ड) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळ



ब) एका किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

- i) नाफेडचे मुख्य कार्यालय कोठे आहे?
- ii) श्रमीक सहकारी संस्थांची दोन उद्दिष्टे सांगा.
- iii) सहकाराची तत्वे म्हणजे काय?
- iv) सहकारी दुग्ध व्यवसायाच्या बाबतीत जगातील कोणता देश प्रसिद्ध आहे?
- v) सहकारी साखर कारखान्याच्या वित्तपुरवण्याचे मार्ग कोणते आहेत?

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) सहकाराची मुख्य तत्वे
- ब) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकाची कार्ये
- क) सहकारी प्रक्रिया संस्थांच्या समस्या
- ड) सहकारी गृहनिर्माण संस्थांचे प्रकार
- इ) शेतमाल विपणन सहकारी संस्थांची कार्ये
- फ) सहकारी ग्राहक संस्थांची रचना/प्रकार

प्र.3) प्राथमिक कृषी सहकारी पतपुरवठा संस्थांची कार्ये आणि समस्या स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

नाफेडची कार्ये आणि समस्या विशद करा.

प्र.4) सहकारी चळवळीच्या विकासात नाबार्डची भूमिका स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

सहकारी ग्राहक संस्थांच्या समस्या काय आहेत? त्या दूर करण्यासाठी उपाय सूचवा.



Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) (CBCS) Examination,
November - 2017**

ECONOMICS (Paper - EO-4)
Principles & Practice of Co-operation
Sub. Code : 69696

Day and Date : Monday, 06 - 11 - 2017

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Attempt all multiple choice questions in the main answer book.

Q1) Objective type questions.

A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives. [10]

- i) National Cooperative Development corporation (NCDC) is established in the year : _____
- a) 1952 b) 1958
c) 1963 d) 1966
- ii) Apex Cooperative Bank is known as _____
- a) State Bank of India b) State Cooperative Bank
c) NABARD d) Regional Rural Bank
- iii) KVIC was established in the year _____
- a) 1955 b) 1957
c) 1969 d) 1982
- iv) The full form of NAFED is _____
- a) National Bank for Agriculture & Rural Development
b) National Bank for Agriculture & Regional Development
c) National Agriculture Cooperative Marketing Federation
d) National Bank for Agriculture Reconstruction and Development
- v) In India, second cooperative Act was passed in the year _____
- a) 1894 b) 1904
c) 1912 d) 1921



P.T.O.

- i) State the longform of NCUI.
- ii) Which are the sources of finance of Dairy Cooperatives?
- iii) State any definition of Cooperative principles.
- iv) At which level Land Development Banks work?
- v) What is the main objective of KRIBHCO?

[20]

- Reformulation of principles of cooperation.
- Functions of Primary Agricultural Cooperative Credit Societies (PACS)
- Problems of Labour cooperatives.
- Functions of NABARD.
- Significance of Cooperation
- Types of Housing Cooperatives.

[20]

Describe the functions and problems of National Agricultural Cooperative Marketing Federation.

[20]

Which are the problems of Agricultural cooperative marketing? Suggest remedies to remove it.



मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे मूळ उत्तरपत्रिकेत लिहा.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

अ) योग्य पर्याय निवडा आणि खालील वाक्ये परत लिहा.

[10]

i) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाची स्थापना यावर्षी झाली.

अ) 1952

ब) 1958

क) 1963

ड) 1966

ii) शिखर सहकारी बँक या नावाने ओळखली जाते.

अ) स्टेट बँक ऑफ इंडिया

ब) स्टेट को-ऑपरेटिव्ह बँक

क) नाबार्ड

ड) विभागीय ग्रामीण बँक

iii) के. व्ही. आय. सी. ची स्थापना यावर्षी झाली.

अ) 1955

ब) 1957

क) 1969

ड) 1982

iv) नाफेडचे विस्तृत रूप असे आहे.

अ) राष्ट्रीय कृषी आणि ग्रामीण विकास बँक

ब) राष्ट्रीय कृषी आणि विभागीय विकास बँक

क) राष्ट्रीय कृषी सहकारी विपणन महासंघ

ड) राष्ट्रीय कृषी पुनर्रचना आणि विकास बँक

v) भारतातील दुसरा सहकार (कायदा) यावर्षी पास झाला.

अ) 1894

ब) 1904

क) 1912

ड) 1921



ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

- NCUI चे विस्तारीत रूप सांगा.
- सहकारी दूध संस्थांच्या वित्तपुरवठ्याचे मार्ग कोणते आहेत?
- सहकार तत्वे एखादी व्याख्या सांगा.
- भू-विकास बँका कोणत्या पातळीवर कार्य करतात?
- कृषकोचा मुख्य उद्देश काय आहे?

प्र.2) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- सहकार तत्वांची पुनर्रचना/पुनर्मांडणी
- प्राथमिक कृषी सहकारी पतपुरवठा संस्थांची कार्ये
- श्रमिक सहकारी संस्थांच्या समस्या
- नाबार्डची कार्ये
- सहकारचे महत्त्व
- सहकारी गृहनिर्माण संस्थांचे प्रकार

प्र.3) सहकाराचा अर्थ आणि मुख्य तत्वे स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

नाफेडची कार्ये आणि समस्या विशद करा.

प्र.4) सहकारी साखर कारखान्यांची कार्ये आणि समस्या स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

कृषी सहकारी विपणन संस्थांच्या समस्या कोणत्या आहेत? त्या दूर करण्यासाठी उपाय सुचवा.



Seat
No.



Agri

F - 416

Total No. of Pages : 4

M.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, December - 2015

ECONOMICS (Paper - EO - 8)

Agricultural Development in India.

Sub. Code : 59001

Day and Date : Wednesday, 16 - 12 - 2015

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 1.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type questions:

A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives. [10]

- i) _____ is the cause of low productivity of agriculture in India.
 - a) Inadequate water supply facilities
 - b) Lack of professionalism
 - c) Lack of capital
 - d) All of the above
- ii) _____ is the working as a agricultural marketing agency in rural area.
 - a) Local body
 - b) Panchyat Samiti
 - c) NABARD
 - d) Krishi Utpanna Bazar Samiti
- iii) _____ is the largest source of irrigation in India.
 - a) River
 - b) Canal
 - c) Wells
 - d) Borewells



- iv) Capital formation is based on _____.
 a) Collection of Saving b) Creation of Saving
 c) Investment d) All of the above
- v) Integrated Rural Development Programme has been started in the year _____.
 a) 1975 b) 1977
 c) 1980 d) 1985

[10]

B) Answer in one or two sentence each.

- i) What is poverty?
 ii) Who are the pioneer of Green Revolution?
 iii) What is agricultural marketing?
 iv) What is the apex institute of agricultural marketing in India.
 v) What is agro-processing industry?

[20]

Q2) Write short notes (Any four):

- a) Causes of poverty
 b) Operation flood programme
 c) Structure of Agri-biotechnology
 d) National cooperative Development Corporation
 e) Kisan credit card scheme
 f) Problems of Rural Industry

Q3) Explain the role of agriculture in Economic development.

[20]

OR

Give a detailed note on need of second Green Revolution.

Q4) State the volume, composition and direction of international trade of agricultural commodities in India.

[20]

OR

Explain the institutional sources of agricultural credit in India.



मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

अ) योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पुन्हा लिहा.

[10]

- i) भारतातील शेतीच्या अल्प उत्पादकतेचे ----- हे कारण आहे.
- अ) अपुऱ्या पाणीपुरवठ्याच्या सुविधां
ब) व्यावसायीकरणाचा अभाव
क) भांडवलाचा अभाव
ड) वरील सर्व
- ii) ग्रामीण भागामध्ये ----- ही शेतमाल विपणनाची व्यवस्था म्हणून काम करते.
- अ) स्थानिक संस्था ब) पंचायत समिती
क) नाबार्ड ड) कृषी. उत्पन्न बाजार समिती
- iii) भारतामध्ये जलसिंचनाचा सर्वात मोठा स्रोत ----- हा आहे.
- अ) नदी ब) कॅनॉल
क) विहीरी ड) बोअरवेल
- iv) भांडवलनिर्मिती ही ----- वर आधारीत असते.
- अ) बचतीची जुळवाजुळव ब) बचतीची निर्मिती
क) गुंतवणूक ड) वरील सर्व
- v) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रमाची सुरुवात ----- या वर्षी झाली.
- अ) 1975 ब) 1977
क) 1980 ड) 1985

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) दारिद्र्य म्हणजे काय?
- ii) हरितक्रांतीचे जनक कोण आहेत?
- iii) कृषी विपणन म्हणजे काय?
- iv) भारतातील शेतमाल विपणनाची शिखर संस्था कोणती आहे?
- v) कृषी-प्रक्रिया उद्योग म्हणजे काय?



प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) दारिद्र्याची कारणे
- ब) दुधाचा महापूर योजना
- क) कृषी जैवतंत्रज्ञानाची रचना
- ड) राष्ट्रीय सहकार विकास महामंडळ
- इ) किसान क्रेडीट कार्ड योजना
- फ) ग्रामीण उद्योगाच्या समस्या

प्र.3) आर्थिक विकासातील शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.

किंवा

दुसऱ्या हरितक्रांतीची गरज यावर सविस्तर टिप्पण लिहा.

प्र.4) भारतातील शेतमालाच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे आकारमान, रचना व दिशा विशद करा.

किंवा

भारतातील कृषी वित्तपुरवठ्याचा संख्यात्मक स्रोत स्पष्ट करा.



Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, December - 2015

ECONOMICS (Paper - EO-12)

Financial Markets and Institutions

Sub. Code : 59005

Day and Date : Friday, 18 - 12 - 2015

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Choose the correct alternative from the following and rewrite the sentence. [10]

- i) _____ is not included in Near money.
a) Time deposits b) Bills
c) Cash money d) Govt. Bonds
- ii) SEBI has been established in the _____ year.
a) 1990 b) 1988
c) 1991 d) 1992
- iii) _____ is not included the development Banks.
a) ICICI b) IDBI
c) SIDBI d) SBI
- iv) _____ is consider as very short period loan Market.
a) Money market b) Call money market
c) Capital market d) None of these
- v) _____ is the instrument of monetary policy.
a) Cash Reserve Ratio b) Budget
c) Taxation d) All of the above



P.T.O.



B) Write answer in one sentence :

- i) What is Exchange Rate?
- ii) What is Devaluation of currency?
- iii) Write any two types of Non Bank Financial Institutions.
- iv) Give any two Instruments of Quantitative means of credit control.
- v) Define capital market.

Q2) Write short notes (any four) :

[20]

- a) Types of Risks
- b) ICICI
- c) Call Money Market
- d) Financial Sector Reform
- e) Functions of Central Bank
- f) Asian Development Bank.

Q3) Define Non Bank financial Institutions. Discuss the various types of Non Bank financial Institutions in India.

[20]

OR

What is the Monetary Policy? State the various instruments of monetary Policy.

Q4) What is Development Banks? Discuss the major Development Banks in India.

[20]

OR

What is Floating Exchange Rate? State the Merits & Demerits of floating exchange rate.



मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) खालील पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून वाक्य पुन्हा लिहा.

[10]

i) चा समावेश सादृश्य पैशात होत नाही.

अ) मुदती ठेवी

ब) हुंड्या

क) रोख पैसा

ड) सरकारी भागरोखे

ii) सेबीची स्थापना साली झाली आहे.

अ) 1990

ब) 1988

क) 1991

ड) 1992

iii) चा समावेश विकास बँकेत होत नाही.

अ) ICICI

ब) IDBI

क) SIDBI

ड) SBI

iv) हा अति अल्पकालीन कर्ज बाजार समजला जातो.

अ) नाणे बाजार

ब) मागणी देय पैसा बाजार

क) भांडवल बाजार

ड) यापैकी नाही

v) हे चलनविषयक धोरणाचे साधन आहे.

अ) रोख राखीव निधी प्रमाण

ब) अंदाजपत्रक

क) करारोपण

ड) वरील सर्व



ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा :

- i) विनिमय दर म्हणजे काय ?
- ii) चलनाचे अवमुल्यन म्हणजे काय ?
- iii) बँकेतर वित्तीय संस्थांचे कोणतेही दोन प्रकार सांगा ?
- iv) संख्यात्मक पतनियंत्रणाची कोणतीही दोन साधने सांगा ?
- v) भांडवल बाजाराची व्याख्या द्या ?

Financial

प्र.2) टिपा लिहा (फक्त चार)

[20]

- अ) जोखमीचे प्रकार
- ब) ICICI
- क) मागणी देय पैसा बाजार
- ड) वित्तीय क्षेत्रातील सुधारणा
- इ) केंद्रीय बँकेची कार्ये
- फ) आशियाई विकास बँक

प्र.3) बँकेतर वित्तीय संस्थांची व्याख्या सांगा. भारतातील बँकेतर वित्तीय संस्थांच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.

[20]

किंवा

चलनविषयक धोरण म्हणजे काय ? चलनविषयक धोरणाची विविध साधने विशद करा.

प्र.4) विकास बँका म्हणजे काय ? भारतातील प्रमुख विकास बँकांची चर्चा करा.

[20]

किंवा

तरता विनिमय दर म्हणजे काय ? तरत्या विनिमय दराचे गुण व दोष विशद करा.



ॐॐॐ

Seat No.	
----------	--

M. A. (Part - I) (Semester - II) Examination, December - 2015

ECONOMICS (Paper - EC4)

Ecological & Resource Economics

Sub. Code : 59000

Day and Date : Saturday, 12- 12 - 2015

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) Answer objective question in the answer book only.
 - 2) All questions are compulsory.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

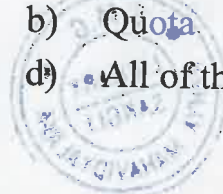
Q1). Objective type question.

A) Multiple choice questions :

[10]

Choose the correct answer from the alternatives given below.

- i) Natural resources have _____ impact on economic development of the economy.
 - a) positive
 - b) negative
 - c) both the 'a' and 'b'
 - d) none of these
- ii) _____ is a direct method of valuation of the natural resources.
 - a) Hedonic price
 - b) Contingent valuation
 - c) Travel cost
 - d) All of these
- iii) The salient features of externalities are _____.
 - a) market failure
 - b) inefficiency
 - c) absence of property rights
 - d) all of these
- iv) _____ suggested the indicators of sustainable development.
 - a) Prof. Barthwal
 - b) United Nations
 - c) Both the 'a' and 'b'
 - d) None of these
- v) _____ regulate the harvesting of the natural resources.
 - a) Taxes
 - b) Quota
 - c) Sole ownership
 - d) All of these



P.T.O.

B) Answer in one sentence.

- i) Discuss the relationship between economic development and natural resources?
- ii) What is meant by the use value of the natural resources?
- iii) Define the term Copy right.
- iv) Why the environmental goods are known as public goods?
- v) State the meaning of sole ownership.

Q2) Write short notes on any four of the following.

[20]

- a) Dimensions of Sustainable Development
- b) Amartya Sen on Famine and Poverty
- c) Steady State School
- d) Concepts of Value of Natural Resources
- e) Soil Degradation
- f) Merits Goods

Q3) Discuss the indicators of the Sustainable development.

[20]

OR

Examine the Gray model of optimal extraction of the natural resources.

Q4) Elucidate the Travel cost method of natural resource valuation.

[20]

OR

Describe the causes of air pollution and suggest measures on its control.



मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

अ) बहुपर्यायी प्रश्न.

[10]

खालील पैकी योग्य उत्तराची निवड करा.

i) नैसर्गिक साधनांचा अर्थव्यवस्थेच्या विकासावर परिणाम होतो.

अ) धन ब) ऋण

क) दोन्ही (अ) आणि (ब) ड) कोणतेही नाही

ii) नैसर्गिक साधनांच्या मुल्यमापणाची ही प्रत्यक्ष पद्धत आहे.

अ) हेडॉनिक किंमत ब) अनुषंगिक मुल्यमापन

क) प्रवास खर्च ड) वरील सर्व

iii) बाह्यतांची ही उल्लेखनिय वैशिष्ट्ये आहेत.

अ) बाजार अपयश

ब) अकार्यक्षमता

क) मालकी हक्काचा अभाव

ड) वरील सर्व

iv) यांनी चिरंतन विकासाचे निदर्शक सांगितले आहेत.

अ) प्रा.भर्थवाल ब) संयुक्त राष्ट्र संघ

क) दोन्ही (अ) आणि (ब) ड) कोणतेही नाही

v) नैसर्गिक साधनांच्या कापणीचे नियमन करतात.

अ) कर ब) कोटा

क) व्यक्तिगत मालकी ड) वरील सर्व



ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.

- i) आर्थिक विकास आणि नैसर्गिक साधने यांच्यातील संबंधाची चर्चा करा.
- ii) नैसर्गिक साधनांचे उपयुक्तता मुल्य म्हणजे काय?
- iii) 'कॉपी राईट' या संकल्पनेची व्याख्या द्या.
- iv) पर्यावरणीय वस्तुंना सार्वजनिक वस्तु असे का म्हणतात?
- v) व्यक्तिगत मालकीचा अर्थ सांगा.

प्र.2) खालील पैकी कोणत्याही चार वर टिपा लिहा.

[20]

- अ) चिरंतन विकासाचे पैलू
- ब) अमृत्य सेन यांचे दुष्काळ आणि दारिद्र्य विषयक विचार
- क) स्थितीशील स्थिती संप्रदाय
- ड) नैसर्गिक साधनांच्या मुल्याच्या संकल्पना.
- इ) जमीनीचा जहास
- फ) गुणवत्ता प्रधान वस्तु

प्र.3) चिरंतन विकासाच्या निदर्शकांची चर्चा करा.

[20]

किंवा

नैसर्गिक साधनांच्या पर्याप्त कापणीच्या ग्रे प्रतिमाचे परिक्षण करा.

प्र.4) नैसर्गिक साधनांच्या मुल्यमापनाच्या प्रवासखर्च पद्धतीचे वर्णन करा.

[20]

किंवा

हवेच्या प्रदुषणाची कारणे सांगून त्याच्या नियंत्रणाचे उपाय सुचवा.



Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - II) Examination,
December - 2015**

ECONOMICS (Compulsory) (Paper - EC - 3)

Public Economics (CBCS-CRS) (Revised)

Sub. Code : 58999

Day and Date : Thursday, 10- 12 - 2015

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m to 1.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type questions:

A) Rewrite the sentences by choosing correct alternative.

[10]

- i) Goods where market works but its consumption has social benefits are known as _____.
 - a) Private goods
 - b) Public goods
 - c) Merit goods
 - d) None of the above
- ii) Voluntary exchange model was developed by _____.
 - a) Musgrave
 - b) Wicksell
 - c) Keynes
 - d) None of the above
- iii) The _____ taxation is useful in reducing the inequality of income.
 - a) Regressive
 - b) Proportional
 - c) Both 'a' and 'b'
 - d) Progressive
- iv) The movement from the older level of expenditure and taxation to a new and higher level is called as _____.
 - a) Concentration effect
 - b) Displacement effect
 - c) Favourable effect
 - d) Unfavourable effect



P.T.O.

v) Zero based budgeting is useful for _____.

- a) Raising revenue b) Raising expenditure
c) Controlling revenue d) Controlling expenditure

B) Answer in one or two sentences:

[10]

- i) Define mixed economy.
ii) What is propounded by Tiebout model?
iii) Define Incidence of a tax.
iv) What is meant by concentration effect?
v) What is meant by public good?

Q2) Write short notes on any four.

[20]

- a) Market failures
b) Voluntary exchange model
c) Zero based budget
d) Problem of double taxation
e) Wagner's Law
f) Laffer curve



Q3) a) Comment on 'Government as an agent for economic planning and developemnt'.

[20]

OR

- b) Critically examine the Impossibility Theorem of Arrow.



Q4) a) Explain the ability to pay principle of taxation.

[20]

OR

b) State the criteria for public investment.

मराठी रूपांतर

Public - Decc - 2015

सूचना: 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

अ) योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पुन्हा लिहा.

[10]

i) ज्या वस्तूंच्या बाबतीत बाजार तत्व लागू असते, परंतु ज्यांच्या उपभोगापासून सामाजिक लाभ प्राप्त होतो अशी वस्तू म्हणून ओळखल्या जातात.

अ) खाजगी वस्तू

ब) सार्वजनिक वस्तू

क) गुणात्मक वस्तू

ड) यापैकी एकही नाही

ii) स्वेच्छा विनिमय प्रतिमान यांनी विकसित केले.

अ) म्हसप्रेव्ह

ब) विकसेल

क) केन्स

ड) यापैकी एकही नाही

iii) उत्तन्नातील विषमता कमी करण्यासाठी कर आकरणी उपयुक्त असते.

अ) प्रतिगामी

ब) प्रमाणशीर

क) दोन्ही 'अ' आणि 'ब'

ड) प्रगतशील

iv) सार्वजनिक खर्च आणि करआकरणीच्या जुन्या पातळीपासून नविन उच्चपातळीकडे होणाऱ्या स्थित्यंतरास असे म्हणतात.

अ) केंद्रीकरण परिणाम

ब) विस्थापन परिणाम

क) अनुकूल परिणाम

ड) प्रतिकूल परिणाम

v) शून्याधारित अर्थसंकल्प हा यासाठी उपयुक्त आहे.

अ) महसुल वाढ

ब) खर्चवाढ

क) महसुल नियंत्रण

ड) खर्चनियंत्रण



ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

i) मिश्र अर्थव्यवस्थेची व्याख्या लिहा.

ii) टायबाउट प्रतिमानाने काय प्रतिपादन केले आहे.

iii) करभाराची व्याख्या लिहा.

iv) केंद्रीकरण परिणाम म्हणजे काय?

v) सार्वजनिक वस्तू म्हणजे काय?

प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

[20]

अ) विपणी अपयश

ब) स्वेच्छा विनिमय प्रतिमान

क) शून्याधारित अंदाजपत्रक

ड) दुहेरी करारोपणाचा प्रश्न

इ) वॅमरचा सिद्धांत

फ) लॅफर वक्र

प्र.3) अ) 'सरकार आर्थिक नियोजन आणि विकासाचा एक अभिकर्ता' भाष्य करा.

[20]

किंवा

ब) अॅरो यांच्या अशक्यता प्रमेयाचे टीकात्मक परीक्षण करा.

प्र.4) अ) करारोपणाचे करदेय क्षमता तत्व स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

ब) सार्वजनिक गुंतवणुकीचे निकष लिहा.

○○○



Seat
No.



C - 237

Total No. of Pages : 4

M.A. (Part - I) (Semester - II) (CBCS) Examination, April - 2016
ECONOMICS (Paper - EC3)

Public Economics

Sub. Code : 58999



Day and Date : Saturday, 02 - 04 - 2016

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) Answer all objective questions in the main answer book only.
 - 2) All the questions are compulsory.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.
 - 4) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1) Objective type question :

[10]

A) Multiple Choice questions :

Choose the correct answer from the alternatives given below.

- i) Watchman is an example of _____ goods.
 - a) Private
 - b) Public
 - c) Club
 - d) Consumer
- ii) Wicksell has propounded _____ approach to revealing social choice.
 - a) absolute unanimity
 - b) relative unanimity
 - c) both 'a' and 'b'
 - d) none of these
- iii) The political interaction costs theory of democratic voting is propounded by _____.
 - a) Buchanan
 - b) Tullock
 - c) Both 'a' and 'b'
 - d) Samuelson
- iv) Theory of impossibility of decentralised provision of public goods has been propounded by _____.
 - a) Samuelson
 - b) Musgrave
 - c) Both 'a' and 'b'
 - d) Tiebout
- v) _____ is associated with zero base budget.
 - a) Marshall
 - b) Musgrave
 - c) Ricardo
 - d) Peter Pyher

P.T.O

B) Answer the following questions, in one sentence :

[10]

- i) What do you mean by Displacement effect?
- ii) What is benefit - cost ratio?
- iii) What is meant by incidence of tax?
- iv) What do you mean by burden of public debt?
- v) What is meant by vertical summation of demand curves?



Q2) Write short notes (any four) :

[20]

- a) Government and Economic Planning & Development.
- b) Private Goods and Public goods.
- c) Economic Theory of Democracy.
- d) Theory of Club goods.
- e) Criteria of Public Investment.
- f) Wagner Law.

Q3) Examine the political interactions costs theory of public choice.

[20]

OR

Evaluate the Wiseman - Peacock hypothesis of public expenditure.

Q4) Critically evaluate the Laffer curve theory of taxation.

[20]

OR

Comment on the zero base budget as a type of budget.

मराठी रूपांतर

Public

- सूचना : 1) सर्व प्रश्ने आवश्यक आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे मुख्य उत्तरपत्रीकेतच लिहा.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न

अ) बहुपर्यायी प्रश्न

[10]

- i) वॉचमन हे वस्तुंचे उदाहरण आहे.
 अ) खाजगी ब) सार्वजनिक
 क) गट ड) उपयोग्य
- ii) सार्वजनिक निवड प्रकटीकरणत्वा दृष्टीकोन विकसेन यांनी मांडला आहे.
 अ) निरपेक्ष एकरूपता ब) सापेक्ष एकरूपता
 क) दोन्ही 'अ' व 'ब' ड) कोणतेही नाही
- iii) लोकशाही मतदानाचा राजकीय अंतरक्रिया खर्च सिद्धांत नि मांडला आहे.
 अ) बुचानन ब) ट्युलोक
 क) दोन्ही 'अ' व 'ब' ड) सॅम्युअलसन
- iv) सार्वजनिक वस्तुंच्या विक्रेंद्रीत तरतुद अशक्यता सिद्धांत नी विकसीत केला आहे.
 अ) सॅम्युअलसन ब) मसग्रेव्ह
 क) दोन्ही 'अ' व 'ब' ड) टायबाउट
- v) शुन्याधारीत अर्थसंकल्पाशी संबधीत आहेत.
 अ) मार्शल ब) मसग्रेव्ह
 क) रिकार्डो ड) पिटरफीर

ब) एकावाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) विस्थापन परिणाम म्हणजे काय ?
 ii) लाभ-खर्च गुणोत्तर म्हणजे काय ?
 iii) करभार म्हणजे काय ?
 iv) सार्वजनिक कर्जाचे ओझे म्हणजे काय ?
 v) मागणी वक्रांची उभी बेरीज म्हणजे काय ?



प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही चार वर टिपा लिहा.

- अ) सरकार, आर्थिक नियोजन आणि विकास
- ब) खाजगी वस्तु आणि सार्वजनीक वस्तु
- क) लोकशाहीचा आर्थिक सिद्धांत
- ड) गटवस्तुंचा सिद्धांत
- इ) सार्वजनीक गुंतवणूकीचे निकष
- फ) वॅगनरचा नियम

प्र.3) सार्वजनिक निवडीच्या राजकीय अंतर क्रिया खर्च सिद्धांताचे परिक्षण करा.

[20]

किंवा

सार्वजनिक खर्चा वाइजमन-पिकॉक गृहीतकाचे परिक्षण करा.

प्र.4) कराच्या लॅफर वक्र सिद्धांताचे टिकात्मक मुल्यमापण करा.

[20]

किंवा

शून्याधारीत अर्थसंकल्प अंदाजपत्रकाचा एक प्रकार म्हणुन टिपणी करा.

ॐॐॐ



Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - II) (CBCS) Examination, April - 2016

ECONOMICS (Paper - EC - 4)

Ecological & Resource Economics

Sub. Code : 59000

Day and Date : Monday, 04 - 04 - 2016

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) Answer objective question in the answer book only.
 - 2) All questions are compulsory.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type question:

A) Multiple choice questions:

[10]

Choose the correct answer from the alternatives given below:

- i) Economic development and natural resources are _____ associated.
 - a) positively
 - b) negatively
 - c) both the 'a' and 'b'
 - d) none of these
- ii) _____ is a method of valuation of the natural resources.
 - a) Hedonic price
 - b) Contingent valuation
 - c) Travel cost
 - d) all of these
- iii) _____ is a negative environmental externality.
 - a) air pollution
 - b) water pollution
 - c) noise pollution
 - d) all of these
- iv) _____ is an approach towards the sustainable development.
 - a) Club of Rome
 - b) Steady State School
 - c) Both the 'a' and 'b'
 - d) None of these



P.T.O.

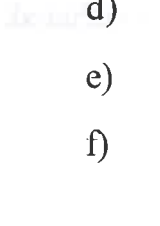
B)

B)

Q2) Write

Q2) Write

-
-
-
-
-
-



Q3) Discuss

10

Evaluating

Q4) Eluci

Desc:

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

अ) बहुपर्यायी प्रश्न.

[10]

खालील पैकी योग्य उत्तराची निवड करा.

i) आर्थिक विकास आणि नैसर्गिक साधने यांच्यात ----- संबंध असतो.

अ) धन

ब) ऋण

क) दोन्ही अ आणि ब

ड) कोणतेही नाही

ii) नैसर्गिक साधनांच्या मूल्य मापनाची ----- पद्धत आहे.

अ) हेडॉनिक किंमत

ब) अनुषंगिक मूल्य मापन

क) प्रवास खर्च

ड) सर्व

iii) ----- ही ऋण पर्यावरणीय बाह्यता आहे.

अ) हवा प्रदुषण

ब) पाणी प्रदुषण

क) ध्वनी प्रदुषण

ड) सर्व

iv) चिरंतण विकासाच्या संदर्भातील ----- दृष्टिकोन आहेत.

अ) रोमचा गट

ब) स्थितीशिल संप्रदाय

क) दोन्ही अ आणि ब

ड) कोणतेही नाही

v) नैसर्गिक साधनांच्या पर्याप्त कापनीचा ----- सिद्धांत आहे.

अ) ग्रे चा

ब) हॉटेल्सिंग चा

क) दोन्ही अ आणि ब

ड) अमर्त्य सेन

ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.

[10]

i) नैसर्गिक साधनांचा विवेकी वापर म्हणजे काय?

ii) नैसर्गिक साधने मूल्य मापन म्हणजे काय?

iii) बौद्धिक संपदा अधिकार या संकल्पनेची व्याख्या द्या.

iv) जैविक आर्थिक समतोल म्हणजे काय?

v) गुणवत्ता प्रधान वस्तुंचा अर्थ सांगा.



प्र.2) खालील पैकी कोणत्याही चार वर टिपा लिहा.

- अ) प्रबळ आणि दुर्बल शाश्वतता.
- ब) 'दुष्काळ आणि दारिद्र्य' या विषयीचे अमर्त्य सेन यांचे विचार.
- क) संपदा अधिकार आणि नैसर्गिक साधनांची सामाजिक पर्याप्त कापणी.
- ड) बाह्यता नियंत्रणाचे उपाय.
- इ) बाह्यतांचे प्रकार.
- फ) अशाश्वततेचे निदर्शक.

प्र.3) शाश्वत विकासाचे पैलू आणि निदर्शकांची सविस्तर चर्चा करा.

[20]

किंवा

नैसर्गिक साधनांच्या पर्याप्त कापणीच्या हॉटिलिंग प्रतिमानाचे मूल्यमापन करा.

प्र.4) नैसर्गिक साधने मूल्य मापणाच्या अनुषंगिक मूल्यमापन पद्धतीचे वर्णन करा.

[20]

किंवा

नैसर्गिक साधनांच्या कापणी नियमणाच्या साधनांचे वर्णन करा.



Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - II) (CBCS) Examination, April - 2016

ECONOMICS (Paper - EO : 12)

Financial Markets and Institutions (Social Sciences)

Sub. Code : 59005

Day and Date : Tuesday, 05 - 04 - 2016

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Attempt all Multiple Choice Questions in the main answer book.

Q1) Objective type questions :

A) Rewrite the sentences by choosing correct alternatives : [10]

- i) Overdraft facility is provided on _____.
 - a) Saving Account
 - b) Current Account
 - c) Recurring Account
 - d) Cash Credit Account
- ii) In Indian money market which sub-market was introduced in 1989?
 - a) Equity Market
 - b) Bills of exchange Market
 - c) Certificate of deposit Market
 - d) Govt. security Market
- iii) Capital Market is divided in to _____.
 - a) Organised and unorganised
 - b) Real and Financial
 - c) Primary and Secondary
 - d) Real and Monetary



P.T.O.

iv) One of the following is not a function of Central bank _____.

- a) Issue of Currency notes
- b) Credit control
- c) Banker's Bank
- d) Discounting of bills of exchange

v) A special Drawing Rights is _____.

- a) A negotiable instrument of RBI
- b) A kind of soft loan created by IMF
- c) A type of loan of the World Bank
- d) A facility given by Commercial Bank

B) Answer in one or two sentences :

[10]

- i) At present which is the controlling agency for Insurance in India?
- ii) What is CRR?
- iii) What is exchange Rate?
- iv) What is liquidity preference?
- v) When RBI was Nationalised?

Q2) Write Short notes (any four) :

[20]

- a) Indicators of financial development.
- b) Government securities market.
- c) Types of Non-banking financial institutions.
- d) Working of floating exchange Rate.
- e) Money and Near money.
- f) Process of credit creation.



Q3) Discuss the instruments of credit control using by Central Bank.

[20]

OR

State the objectives and functions of SEBI.

Q4) What do you mean by Money Market? Explain the sub-markets in Indian money market. [20]

OR

Discuss the Role of Asian Development Bank.

मराठी रूपांतर

Financial - April 2016

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे मूळ उत्तरपत्रिकेमध्ये लिहावीत.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न :

अ) योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पूर्ण लिहा.

[10]

i) खात्यावर अधिकर्ष सवलत दिली जाते.

अ) बचत खाते

ब) चालू खाते

क) आवर्ती खाते

ड) रोख पत खाते

ii) भारतीय नाणेबाजारात कोणता उपबाजार 1989 साली अस्तित्वात आला?

अ) सममूल्य बाजार

ब) हुंडी बाजार

क) सर्टिफिकेट ऑफ डिपॉझिट बाजार

ड) सरकारी रोखे बाजार

iii) हे भांडवल बाजाराचे विभाग आहेत.

अ) संघटीत व असंघटीत

ब) वास्तव व वित्तीय

क) प्राथमिक व दुय्यम

ड) वास्तव व मौद्रिक

iv) मध्यवर्ती बँक खालील पैकी कोणते कार्य करीत नाही.

अ) चलननिर्मिती

ब) पतनियंत्रण

क) बँकाची बँक

ड) विनिमय हुंड्या वटविणे



v) विशेष उचल अधिकार (SDRs) म्हणजे

अ) रिझर्व्ह बँकेचा चलनक्षण दस्तऐवज

ब) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीने निर्माण केलेला सुलभ कर्ज प्रकार

क) जागतिक बँकेचा कर्जाचा प्रकार

ड) व्यापारी बँकेची सुविधा

ब) एका किंवा दोन वाक्यात उत्तरे द्या.

[10]

i) भारतात विमाक्षेत्राचे नियंत्रण करणारी सर्वोच्च संस्था कोणती?

ii) CRR म्हणजे काय?

iii) विनिमय दर म्हणजे काय?

iv) रोखता प्राधान्य म्हणजे काय?

v) रिझर्व्ह बँकेचे राष्ट्रीयीकरण केव्हा झाले?

प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

अ) वित्तिय सुधारणेचे निर्देशक.

ब) सरकारी प्रतिभूती बाजार.

क) बँकेतर वित्तीय संस्थांचे प्रकार.

ड) तरत्या विनिमय दराची कार्य पध्दती.

इ) पैसा व सदृश्य पैसा.

फ) पतनिर्मितीची प्रक्रिया.

प्र.3) मध्यवर्ती बँक वापरत असलेल्या विविध पतनियंत्रणाच्या साधनांची चर्चा करा.

[20]

किंवा

सेबीची उद्दिष्ट्ये व कार्ये सांगा.

प्र.4) नाणेबाजार म्हणजे काय? ते सांगून भारतीय नाणेबाजाराचे उपबाजार सांगा.

[20]

किंवा

आशियाई विकास बँकेच्या भूमिकेची चर्चा करा.



Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - II) (CBCS) Examination, April - 2016

ECONOMICS (Paper - Eo - 8)

Agricultural Development in India

Sub. Code : 59001

Day and Date : Thursday, 07 - 04 - 2016

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Attempt all questions on answer booklet itself.

Q1) A) Choose the correct alternative.

[10]

- i) One of the reasons for India's occupational structure remaining more or less the same over the years has been that
 - a) Productivity in agriculture has been high enough to induce people to stay with agriculture
 - b) People are largely unaware of the significance of transition from agriculture to industry for economic development.
 - c) Investment pattern has been directed towards capital intensive industries.
 - d) Ceilings-on land holdings have enabled more people to own land.
- ii) Which among the following is the method to estimate the poverty line in India?
 - a) Investment method
 - b) Capital method
 - c) Human method
 - d) Income method.
- iii) The average size of an Indian farm is _____ hectares.

a) 5	b) 2
c) 10	d) 15



P.T.O.

iv) The demand for goods and services in India depends largely on _____

- a) Agriculture b) Rainfall
c) Environment d) Banking

v) NABARD stands for _____

- a) National Bank for Agricultural and Rural Development
b) National Bank for Rural and Agricultural Development
c) Nation's Bank for Rural and Agricultural Development
d) All the above

B) Answer in one sentence:

[10]

- i) What is rural poverty?
ii) What do you mean by white revolution?
iii) What is Agricultural Biotechnology?
iv) Define the term regulated marketing.
v) Define the term agricultural finance.

Q2) Write short notes on (any four):

[20]

- a) Agricultural policy during 11th plan
b) Green revolution and agricultural production.
c) Rural electrification
d) Role of NAFED
e) WTO & agriculture
f) Problems of rural agro- industries.



Q3) Explain the role of agriculture in Indian economy

[20]

OR

Discuss in brief the various sources of irrigation in India

Q4) What are the problems of agricultural marketing in India?

[20]

OR

Discuss in detail the various sources of agricultural finance in India

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) सर्व प्रश्नांची उत्तरे उत्तरपत्रिकेवर सोडवा.

[10]

- 

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- i) ग्रामीण गरीबी म्हणजे काय ?
- ii) पांढरी क्रांती म्हणजे काय ?
- iii) कृषी जैवतंत्रज्ञान म्हणजे काय ?
- iv) नियमन विपणनाची व्याख्या लिहा.
- v) कृषी वित्ताची व्याख्या लिहा.

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) आकराव्या योजनेचे शेती धोरण
- ब) हरीतक्रांती आणि शेती उत्पादन
- क) ग्रामीण विद्युतीकरण
- ड) नाफेडची भूमिका
- इ) जागतिक व्यापार संघटना व शेती
- फ) ग्रामीण शेती उद्योगाच्या समस्या.

प्र.3) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

भारतातील विविध सिंचन स्रोताची थोडक्यात चर्चा करा.

प्र.4) भारतातील कृषी विपणनाच्या समस्या काय आहेत ?

[20]

किंवा

भारतातील कृषी वित्तपुरवठ्याच्या विविध स्रोतांची चर्चा करा.





U - 376

Seat No.	
----------	--

Total No. of Pages : 4

M.A. (Part -I) (Semester - II) Examination, April - 2017

ECONOMICS (CBCS) (Revised) (EC -3)

Public Economics (Compulsory)

Sub. Code : 58999

Day and Date : Monday, 10 - 04 - 2017

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1) Objective type questions:

A) Rewrite the sentences by choosing correct alternative.

[10]

i) Private goods are associated with

- a) Market mechanism
- b) Public Budgets
- c) Social goods
- d) None of above

ii) The law of increasing state activities was propounded by

- a) Peacock-wiseman
- b) Musgrave
- c) Wicksell
- d) Wagner

iii) Zero-based budget is advocated for ____.

- a) Increasing in public expenditure
- b) Control public expenditure
- c) Increasing in fiscal deficit
- d) Private expenditure



P.T.O.

- iv) "Voluntary Exchange model" was developed by
 - a) Adam smith
 - b) Lindhal
 - c) Wagner
 - d) Samulson
- v) Ability to pay Principle is justified on the basis of
 - a) Diminishing marginal utility of income
 - b) Increasing marginal utility of income
 - c) Economic faculty
 - d) Both 'a' and 'c'

B) Answer in one or two sentences.

[10]

- i) What is meant by club goods?
- ii) State the two factors of performance Budget.
- iii) What is meant by optional taxation?
- iv) How should be the supply of public goods according to Charles Tiebout?
- v) What is meant by Inter-Temporal market?

Q2) Write short notes. (Any four)

[20]

- i) Role of Government in mixed Economy.
- ii) Management of public debt.
- iii) Theory of club goods.
- iv) Ability to pay.
- v) Arrows impossibility theorem.
- vi) Kinds of incidence of taxation.

Q3) Explain the government as an agent Economic planning and development. [20]

OR

State the difference between public wants and private wants. State interrelationship between social wants and merit wants.

Q4) State the theories of public expenditure given by Wagner and Peacock-wiseman. [20]

OR

State the criteria of public investment.



मराठी रूपांतर

2017 U - 376
Public

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

[10]

अ) योग्य पर्याय निवडून वाक्य पुन्हा लिहा.

i) खाजगी वस्तु संबंधीत असतात

अ) बाजारयंत्रणा

ब) सार्वजनिक अंदाजपत्रक

क) सार्वजनिक वस्तू

ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

ii) राज्याच्या कार्य विस्ताराचा नियम यांनी विकसित केला.

अ) पिकॉक - वाईजमन

ब) मसग्रेव्ह

क) विक्सेल

ड) वॅग्नर

iii) शुन्याधारित अंदाजपत्रक कशासाठी सुचविले जाते.

अ) सार्वजनिक खर्चात वाढ

ब) सार्वजनिक खर्चाचे नियंत्रण

क) राज्यवित्तीय तुटीत वाढ

ड) खाजगी खर्चाचे नियंत्रण

iv) “स्वेच्छा विनिमय प्रारूप” यांनी विकसित केले

अ) ॲडम स्मिथ

ब) लिंगॉल

क) वॅग्नर

ड) सॅम्युअलसन



- v) करदेय क्षमता तत्वाचे कशाच्या आधारे समर्थन केले जाते.
- अ) उत्पन्नाची घटती सीमात उपयोगिता
 ब) उत्पन्नाची वाढती सीमात उपयोगिता
 क) आर्थिक सामर्थ्य
 ड) दोन्ही 'अ' आणि 'क'
- ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. [10]
- i) क्लब वस्तू म्हणजे काय?
 ii) कार्यवाही अर्थसंकल्पाचे दोन घटक सांगा.
 iii) पर्याप्त करारोपण म्हणजे काय?
 iv) चार्ल्स टिबू यांच्या मते सार्वजनिक वस्तूंचा पूरवठा कसा झाला पाहिजे.
 v) आंतर-कालिक बाजार म्हणजे काय?

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) मिश्र अर्थव्यवस्थेत सरकारची भूमिका
 ब) सार्वजनिक कर्जाचे व्यवस्थापन
 क) क्लब वस्तू सिद्धांत
 ड) क्षमता तत्व
 इ) अॅरोचा अशक्यता प्रमेय
 फ) करभाराचे प्रकार

प्र.3) सरकार आर्थिक नियोजन आणि विकासाचा अभिकर्ता (Agent) आहे हे स्पष्ट करा. [20]

किंवा

सार्वजनिक गरजा आणि खाजगी गरजातील फरक स्पष्ट करा. सामाजिक व गुणात्मक गरजातील आंतरसंबंध सांगा.

प्र.4) वॅग्नर आणि पिकॉक-वाईजमन यांनी सार्वजनिक खर्चाविषयी मांडलेले सिद्धांत स्पष्ट करा. [20]

किंवा

सार्वजनिक गुंतवणुकीचे निकष सांगा.



Seat
No.

Total No. of Pages : 4

M.A. (Part -I) (Semester - II) Examination, April - 2017

ECONOMICS (EC -4)

Ecological and Resource Economics

Sub. Code : 59000

Day and Date : Tuesday, 11 - 04 - 2017

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagram wherever necessary.

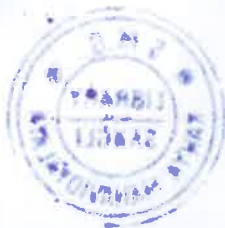
Q1) Objective type questions:

A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternative? [10]

- i) _____ is a non-renewable natural resource.
 - a) Land
 - b) Coal
 - c) Both a and b
 - d) Sunlight
- ii) The process of recycling _____ the life of resource.
 - a) Increases
 - b) Decreases
 - c) Remain Constant
 - d) Slowly decreases
- iii) The total member nations of club of Rome is _____.
 - a) 50
 - b) 75
 - c) 25
 - d) 62



P.T.O.



- iv) There are ____ types of biodiversity.
 - a) 2
 - b) 3
 - c) 4
 - d) 5
- v) Chipko movement was started in ____ state of India.
 - a) Assam
 - b) Bihar
 - c) U.P.
 - d) A.P.

- B) Answer in one or two sentences. [10]
- i) What do you mean by natural resources?
 - ii) What is meant by value in use?
 - iii) Which institutions in the world uses intellectual property right in foreign trade?
 - iv) State the meaning of patent?
 - v) Which are the two features of renewable resources?

- Q2) Write short notes on (Any four) [20]
- a) Non-renewable resources.
 - b) Forest conservation act 1980.
 - c) Compensation principle.
 - d) Geographical application act.
 - e) People's movement against resource degradation.
 - f) Water pollution.

- Q3) Explain the club of Rome approach to the scarcity of natural resources in detail. [20]

OR

What are the aspects and issues of sustainable development?

- Q4) What do you mean by Bio-diversity? Explain the types and importance of biodiversity. [20]

OR

State the concept of externalities. Explain the types and tools of the measurement of externalities.



मराठी रूपांतर

Ecological

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

अ) योग्य पर्याय निवडून खालील वाक्ये पुन्हा लिहा.

[10]

i) हे अनवीकरणक्षम नैसर्गिक संसाधन आहे.

अ) जमीन

ब) कोळसा

क) अ व ब दोन्ही

ड) सूर्य प्रकाश

ii) पुर्नप्रक्रियेमुळे संसाधनाचे आयुष्य

अ) वाढते

ब) कमी होते

क) स्थिर राहते

ड) हळुहळु घटते

iii) क्लब ऑफ रोमच्या सदस्य राष्ट्रांची संख्या आहे.

अ) 50

ब) 75

क) 25

ड) 62

iv) जैवविविधतेचे प्रकार आहेत.

अ) 2

ब) 3

क) 4

ड) 5



Ecological

चिपको आंदोलन भारतातील राज्यात सुरू झाले होते.

- अ) आसाम
- ब) बिहार
- क) उत्तर प्रदेश
- ड) आंध्र प्रदेश

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) नैसर्गिक संसाधने म्हणजे काय ?
- ii) उपयोगिता मूल्याचा अर्थ सांगा.
- iii) आंतरराष्ट्रीय व्यापारात बौद्धिक मालमता अधिकाराचा वापर जगातील कोणती संस्था करते ?
- iv) पेटंट म्हणजे काय ?
- v) नवीकरणक्षम संसाधनाची दोन वैशिष्ट्ये कोणती आहेत ?

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) अनवीकरणक्षम संसाधने
- ब) जंगल संवर्धन कायदा-1980
- क) भरपाई तत्व
- ड) भौगोलिक व्यावहारिकता नियम
- इ) संसाधनाच्या अवनती विरुद्धची लोकचळवळ
- फ) जलप्रदूषण

प्र.3) नैसर्गिक संसाधनाच्या संदर्भात क्लब ऑफ रोम दृष्टीकोनाचे सविस्तर विवेचन करा.

[20]

किंवा

चिरंतन विकासाचे विविध पैलू व समस्या कोणत्या आहेत ?

प्र.4) जैवविविधता म्हणजे काय ? जैवविविधतेचे प्रकार व महत्व स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

बाह्यतेची संकल्पना विषद करा. बाह्यतेचे प्रकार व मोजमापाची साधने स्पष्ट करा.



M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - II) Examination, April - 2017
ECONOMICS (Paper - EO - 11) (CBCS) (Optional)

Financial Institutions and Markets

Sub. Code : 59005

Day and Date : Wednesday, 12 - 04 - 2017

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m to 02.00 p.m.

- Instructions:**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks to the question.

Q1) Objective type Questions :

A) Select the correct from given alternatives. **[10]**

- i) An order by a customer to the bank to pay sum of money is known as -
 - a) a draft
 - b) a letter of credit
 - c) a cheque
 - d) a bill of exchange
- ii) The securities issued by Government are called -
 - a) Near money
 - b) Bills
 - c) Gilt edged
 - d) All the above
- iii) Which one is not a principle of Commercial Bank?
 - a) Liquidity
 - b) Profitability
 - c) Safety
 - d) Credit control
- iv) _____ is not an instrument of money market.
 - a) Commercial paper
 - b) Share
 - c) Certificate of Deposit
 - d) Treasury Bill
- v) Which of the following activity of NBFIs is controlled by SEBI?
 - a) Issue related
 - b) Deposit related
 - c) Loan related
 - d) All the above



P.T.O.

B) Answer in one or two sentences :

- i) Which instruments are helpful to hedge the risk.
- ii) Who issues the commercial papers?
- iii) What is meant by the term 'merchant banking'?
- iv) What is Liquidity risk?
- v) Which are the two committees set up in U.S.A. and U.K. to study the working of NBFIs.

Q2) Write short notes on (Any Four) :

[20]

- a) Floating Exchange Rate.
- b) Functions of SEBI.
- c) Features of Future Contract.
- d) Structure of Indian Financial market.
- e) Asset Classification and Provisioning of bad debts.
- f) Indicators of Financial Development.

Q3) What are the types of risks involved in banking business. How they can be tackled?

[20]

OR

Discuss the Principal objectives of Monetary Policy of Central Bank in the developing countries and state the main instruments of Monetary Policy.

Q4) Highlight the Role and Growth of Capital Market. Explain the capital market reforms brought in India.

[20]

OR

What are the objectives of World Bank? Review the working of World Bank.



मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील प्रश्न पूर्ण गुण दर्शवितात.

Financial

प्र.1) वस्तुनिष्ठ स्वरूपातील प्रश्न :

अ) योग्य पर्याय निवडा.

[10]

i) ग्राहकाने बँकेला विशिष्ट रक्कम देण्याबाबत दिलेल्या आदेशाला म्हणतात.

अ) ड्राफ्ट

ब) लेटर ऑफ क्रेडिट

क) चेक

ड) हुंडी

ii) सरकारकडून वितरीत केल्याजाणाऱ्या रोख्यांना म्हणतात.

अ) पैसा सदृश्य

ब) गिल्ट रोखे

क) बिल्स

ड) वरील सर्व

iii) खालीलपैकी कोणते तत्त्व व्यापारी बँकांचे नाही?

अ) रोखता

ब) लाभता

क) सुरक्षितता

ड) पत नियंत्रण

iv) हे नानेबाजाराचे साधन नाही.

अ) व्यापारी पत्र

ब) समभाग

क) ठेव पत्र

ड) कोषागार हुंडी

v) खालीलपैकी एन. बी. एफ. आय.चे कोणते कार्य सेबी नियंत्रित करते.

अ) भाग वितरण

ब) ठेवीबाबत

क) कर्जाबाबत

ड) वरील सर्व

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

i) धोका टाळण्याकरीता उपयुक्त असणारे साधने कोणते आहेत.

ii) व्यापारी पत्र कोण वितरीत करते.

iii) मर्चंट बँकींग काय आहे?

iv) रोखता धोका म्हणजे काय?

v) एन. बी. एफ. आय (N.B.F.I) च्या कामकाजाबद्दल अभ्यासासाठी U.S.A. आणि U.K. मध्ये कोणती समिती स्थापन करण्यात आली.



प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

Financial

- अ) तरता विनिमय दर
- ब) सेबीची कार्ये
- क) फ्युचर कॉन्ट्रॅक्ट (future Contract) ची वैशिष्ट्ये
- ड) भारतीय वित्तीय बाजाराची रचना
- इ) मालमत्तेचे विभाजन आणि बुडीत कर्जाची तरतूद
- फ) वित्तीय विकासाचे निकष

प्र.3) बँकींग व्यवसायामध्ये कोणते धोके आहेत व ते कसे साडविता येतील?

[20]

किंवा

मौद्रीक धोरणाची महत्त्वाचे साधने सांगा.

प्र.4) भांडवल बाजाराची भूमिका व वाढ याचे आढावा घ्या. तसेच भारतातील भांडवल बाजारातील सुधारणा स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

जागतिक बँकेचे अद्देश काय आहेत? जागतिक बँकेच्या कार्याचा आढावा घ्या.

▽▽▽▽



Seat No.	
-------------	--

M.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, April - 2017

ECONOMICS (Paper - EO.8)

Agricultural Development in India

Sub. Code : 59001

Day and Date : Monday, 17 - 04 - 2017

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks
 - 3) Answer of the objective questions should be written in the answer book.

Q1) Objective questions

A) Choose Correct answer

[10]

i) Percentage share of agriculture of the national income has been.

- | | |
|---------------|--------------|
| a) Increasing | b) Declining |
| c) Constant | d) Neutral |

ii) Green revolution is related to

- | | |
|--------------------|----------------------|
| a) Crop Production | b) Milk Production |
| c) Fisheries | d) None of the above |

iii) Bio- chemical technology

- a) Creates employment opportunities in agriculture
- b) Reduce emploment opportunities in agriculture
- c) Neutral to employment opportunities
- d) None of the above



P.T.O.

- iv) Minimum support price is determined by
 - a) R.B.I
 - b) C.A.C.P
 - c) N.C.D.C
 - d) None of the above
- v) Organised agricultural marketing system helps to
 - a) Ensure reasonable prices of agricultural products
 - b) Encourage to use new agricultural technology
 - c) Reduce the exploitation of farmers
 - d) All of the above

B) Answer in one or two Sentence

[10]

- i) Inclusive agricultural growth
- ii) White Revolution
- iii) Regulated agricultural marketing
- iv) N.A.F.E.D
- v) Sources of agricultural finance

Q2) Write short notes on (any four)

[20]

- a) Agricultural policy of XIIth plan
- b) Second Green Revolution
- c) Benefits of bio-technology
- d) Sources of irrigation
- e) Terms of trade between agriculture and non - agriculture
- f) W.T.O and agriculture

Q3) Critically examine the progress of agriculture during planning period. [20]

OR

Discuss the importance and progress of irrigation in India.

Q4) Discuss the importance of institutional system of agricultural finance.[20]

OR

Discuss the Progress of NABARD with respect of cooperative credit for agricultural sector.



मराठी रूपांतर

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गूण दर्शवितात.
- 3) वस्तुनिष्ठ प्रश्नाचे उत्तर उत्तरपत्रिकेत सोडविणे.

Agri

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

अ) योग्य उत्तरे निवडा.

[10]

- i) राष्ट्रीय उत्पान्नात शेतीचे सापेक्ष प्रमाण.
 - अ) वाढत आहे
 - ब) कमी होत आहे
 - क) स्थिर आहे
 - ड) तटस्थ आहे
- ii) हरित क्रांती कशासी संबंधित आहे?
 - अ) पिक उत्पादन
 - ब) दुधाचे उत्पादन
 - क) मत्स्य व्यवसाय
 - ड) वरील कोणतेही नाही
- iii) जैविक रासायनिक तंत्रज्ञाना मुळे.
 - अ) शेतीमध्ये रोजगाराच्या संध्या उपलब्ध होतात
 - ब) शेतीमध्ये रोजगाराच्या संध्या कमी होतात
 - क) तंत्रज्ञान रोजगाराच्या संध्या विषयी तटस्थ असते
 - ड) वरील कोणतेही नाही
- iv) किमान आधार भुत किंमती कोण ठरविते.
 - अ) आर.बी. आय
 - ब) सि. ए. सी. पी
 - क) एन. सी. डी. सी
 - ड) वरील कोणतेही नाही
- v) संघटित कृषी विपणन पद्धती मुळे.
 - अ) शेतमालाच्या योग्य किंमतीची शास्वती निर्माण होते
 - ब) नविन कृषी तंत्रज्ञानाच्या वापराला चालना मिळते
 - क) शेतीकऱ्याचे शोषण कमी होते
 - ड) वरील सर्व



Agri

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे द्या.

- i) सर्वसमावेशक कृषी विकास
- ii) धवल क्रांती
- iii) नियंत्रित कृषी बाजारपेठ
- iv) नॉफेड
- v) कृषीपत पुरवठ्याचे स्रोत

प्र.2) कोणत्याही चारवर टिपा लिहा.

[20]

- अ) बारव्या पंचवार्षिक योजनेचे कृषी धोरण
- ब) दुसरी हरित क्रांती
- स) जैविक तंत्रज्ञानाचे फायदे
- द) जलसिंचनाचे स्रोत
- इ) शेती व बिगर शेतीमधील व्यापारशक्ती
- फ) जागतिक व्यापार संघटना व शेती

प्र.3) नियोजन कालावधीत शेतीच्या प्रगतीचे टिकात्मक परिक्षण करा.

[20]

किंवा

भारतातील जलसिंचनाचे महत्व आणि प्रगती विषयी चर्चा करा.

प्र.4) कृषी पतपुरवठ्याच्या संस्थात्मक पद्धतीच्या महत्वा विषयी चर्चा करा.

[20]

किंवा

शेतीसाठी सहकारी पतपुरवठ्याच्या संदर्भात नार्बाड च्या प्रगती विषयी चर्चा करा.



iii